

SEPTEMBER - OKTOBER - NOVEMBER 2026

Informatieblad

Laten we God danken voor onze zilveren Bedevaart Gorcum-Brielle, 2002-2026! De foto op de omslag mag ons doen denken aan het nachtelijk moment, waarop de martelaren uit de Stad Gorcum werden verdreven en de stad als een silhouet achter zich zagen liggen, aan boord gedreven op weg naar Brielle.

We gaan nu al 25 jaar voor katholiek herstel in de Lage Landen, letterlijk: we gaan ervoor! Dat is het apostolaat van gebed, boete en eerherstel. Deze bedevaart is ook boete en zet het gebed kracht bij. We kunnen onmogelijk alleen maar toezien bij de ontkerkelijking en ontchristelijking van onze maatschappij.

Zijn we edelmoedig! Bijzonder thema dit jaar was: roepingen.

“Onze gebeden worden niet verhoord,” zeggen sommigen. Daarvan ben ik echter niet zeker. Hoeveel mensen en vooral jongeren zoeken er momenteel niet naar het authentiek christendom? We moeten het willen zien!

En toen we in 2017 de Sint-Wilibrordkerk in Utrecht konden reconciliëren, viel het toch op, dat juist de H. Lenaert Vechel en de H. Claes Pieck in het centrale venster van de apsis boven het Hoofdaltaar staan afgebeeld! Daar staan onze vrienden!

Eerder dit jaar stonden enkelen van ons stil bij het 25-jarig jubileum, en zeiden gekscherend dit jaar tot viering een bootreis Gorcum-Brielle te willen maken. “Maar laten we eerst te voet gaan.” Daarbij bleef het. Laat nu dit jaar de grote Papendrechtse brug dicht zijn, de brug die we moeten nemen om Dordrecht in te gaan. Er is een gratis pont ingelegd die niet alleen recht naar de overkant

vaart, maar enkele kilometers de rivier stroomafwaarts vaart, onder de brug door, om je verderop weer aan land te zetten. De gehele groep bedevaarders heeft aan boord liederen gezongen. Er was dus toch een bootreisje! Geschonken door de Voorzienigheid. Deo gratias!

In de oude, nooit voltooide en zeer imposante Catharijnekerk in Brielle mochten we ons draagbaar altaar opbouwen. Het ‘Asperges me’ werd gezongen. Iemand van de protestantse gemeente in Brielle zei mij bij een eerste contact: “Dat is dan weer voor de eerste keer, sinds maart 1572, dat hier een Heilige Mis is”.

Laten we vol moed en zin om als katholieken in deze wereld stand te houden, de toekomst tegemoet gaan, en zo als voorbeeld ook iets voor de naasten betekenen. “Gij zijt het zout van de aarde,” zegt Jezus. (Mt. 5, 13)

Pater Carlo de Beer

Mgr. Schneider: De FSSPX bewijst de Kerk een historische dienst

Voor het eerst sinds de bisschopswijdingen van 1 juli in Écône neemt Bisschop Athanasius Schneider publiekelijk stelling in een door hemzelf geschreven tekst, die op 17 augustus 2026 is gepubliceerd op de website van Journaliste Diane Montagna. De tekst wordt hier met zijn toestemming integraal weergegeven.

Het dilemma tussen het behoud van de ondubbelzinnige integriteit van het katholiek geloof en de canonieke erkenning door de paus

---

Door Mgr. Athanasius Schneider

Het is nuttig om terug te kijken op een historische gebeurtenis waarbij een grote heilige met het volgend dilemma werd geconfronteerd: kiezen tussen het behoud van de ondubbelzinnige integriteit van het katholiek geloof en het verkrijgen van de canonieke erkenning door de paus. Deze heilige was een kerkvader uit de vierde eeuw: de heilige Athanasius van Alexandrië. In 357 gaf Paus Liberius,

nadat hij een dubbelzinnige geloofsbelijdenis had ondertekend (waarin de cruciale leerstellige term “consubstantieel” was weggelaten), de heilige Athanasius de opdracht om in gemeenschap te treden met ariaanse en semi-ariaanse bisschoppen – bisschoppen met wie de paus zelf, onder druk van de keizer, helaas ook in gemeenschap was getreden. De heilige Athanasius weigerde de paus te gehoorzamen; naar aanleiding daarvan heeft de paus hem, volgens het getuigenis van de heilige Hilarius van Poitiers en andere historische bronnen, geëxcommuniceerd, waarbij hij hem beschuldigde van het verstoren van de vrede binnen de Kerk. Hoewel hij door de paus was geëxcommuniceerd, bleef de heilige Athanasius zijn Bisdom Alexandrië besturen en toonde hij zelfs begrip voor het betreurenswaardig optreden van Paus Liberius. Paus Damasius, de opvolger van Liberius, bedankte de heilige Athanasius echter en raadpleegde hem over de aangelegenheden van de bisschoppen in het Oosten. Paus Liberius was de eerste paus die niet heilig werd verklaard, terwijl Athanasius niet alleen heilig werd verklaard, maar ook tot Kerkleraar werd uitgeroepen.

Tegenwoordig zou de heilige Athanasius worden beschouwd als een schismatiek volgens de definitie van “schisma” zoals die is opgenomen in het huidige Wetboek van Canoniek Recht, aangezien hij weigerde in gemeenschap te zijn met leden van de Kerk (ketterse en semi-ketterse bisschoppen) die canoniek erkend waren en derhalve onderworpen waren aan de paus.

Ook de bisschopswijdingen die op 1 juli 2026 in Écône door de Priesterbroederschap Sint-Pius X (FSSPX) werden verricht, illustreren dit zeldzaam dilemma: de keuze moeten maken tussen het behoud van de integriteit van het katholiek geloof, zoals dat door het leergezag door de eeuwen heen is onderwezen, en het verkrijgen van canonieke erkenning door de paus. Dit dilemma komt tot uiting in de voorwaarden die verbonden zijn aan de canonieke erkenning van de FSSPX door de paus: de FSSPX moet bepaalde recentelijk geïntroduceerde leerstellige onduidelijkheden aanvaarden (zoals deze tot uiting komen in bepaalde niet-definitieve leerstellingen van het Tweede Vaticaans Pastoraal Concilie, alsook in bepaalde uitspraken en handelingen van het postconciliaire leergezag), en bovendien niet alleen de geldigheid, maar ook de juistheid (de legitimiteit) van de ritus van de Nieuwe Mis erkennen – ondanks de leerstellige en rituele onduidelijkheid ervan, die een duidelijke breuk met de traditionele Romeinse ritus inhoudt.

Bij het behandelen van deze complexe kwestie is het van essentieel belang een evenwichtig perspectief te behouden, de terminologie te verduidelijken en nooit het ware en uiteindelijke doel van de Kerk, evenals haar grote Traditie, uit het oog te verliezen; want deze Traditie reikt ver terug, ver voorbij de meest recente eeuwen of decennia. Daarbij dient men ook rekening te houden met vergelijkbare situaties die zich tijdens de grote crises in de geschiedenis van de Kerk hebben voorgedaan.

In de afgelopen eeuwen zijn er binnen de Kerk twee ongezonde ontwikkelingen ontstaan die hebben geleid tot een beperkte visie op de werkelijkheid: de neiging om het juridische aspect een quasi-absoluut karakter te verlenen – het legalisme – en de neiging om de persoon van de paus en de hem verschuldigde gehoorzaamheid te absolutiseren – het papalisme. Het legalisme (het rigide vasthouden aan de letter van de wet) en het papalisme (een ongenueanceerde en bijna absolute gehoorzaamheid aan de paus) hebben uiteindelijk voorrang gekregen boven de eis om elke dubbelzinnigheid op het gebied van geloof en liturgie te vermijden. Bij elke grote leerstellige crisis in de geschiedenis van de Kerk was de gouden regel echter het vermijden van elke leerstellige dubbelzinnigheid; dit gold ook voor Paus Honorius I, wiens leerstellig dubbelzinnige brieven – uitgegeven in het kader van zijn gewone leergezag – krachtig werden veroordeeld door zijn opvolgers en door drie oecumenische concilies, ondanks de pogingen van zijn tweede opvolger, Paus Johannes IV, om een vorm van continuïteitshermeneutiek in te voeren.

Tegenwoordig wordt binnen de Kerk algemeen aangenomen dat er geen gewetensconflict kan ontstaan tussen gehoorzaamheid aan de paus en het behoud van de ondubbelzinnige zuiverheid van het geloof. Uiteindelijk komt dit erop neer dat aan gehoorzaamheid aan de paus zo'n grote waarde wordt toegekend dat men het verkieslijker acht om onduidelijkheden met betrekking tot het geloof en de liturgische riten te aanvaarden dan in strijd te handelen met een pauselijk bevel – zelfs indien dit bevel van louter menselijke oorsprong is en mogelijk onjuist. Daarnaast is er ook een enge opvatting van de gemeenschap ontstaan – of het nu gaat om de gemeenschap met de paus of met de Kerk. Gehoorzaamheid aan de paus wordt gezien als onlosmakelijk verbonden met de gemeenschap met de Kerk. Een dergelijke benadering dreigt de gehoorzaamheid aan de paus op hetzelfde niveau te plaatsen als de gehoorzaamheid aan de goddelijke Openbaring.

Tevens dient een onderscheid te worden gemaakt tussen het positieve recht – dat wil zeggen de disciplinaire normen die door het menselijk gezag van de Kerk zijn vastgesteld – en de goddelijke Wet, dat wil zeggen de door God geopenbaarde geloofswaarheden. Niemand kan de goddelijke Wet tegenspreken en tegelijkertijd katholiek blijven. In werkelijk buitengewone en zeldzame omstandigheden kan een katholiek echter uit gewetensplicht verplicht zijn om in strijd met het positieve recht te handelen, juist om zonder compromissen trouw te blijven aan de goddelijke Wet.

De begrippen 'schisma' en 'onderwerping' zelf zijn wat betreft hun concrete en praktische toepassing nog niet volledig verduidelijkt. Het Wetboek van Canoniek Recht (canon 751) definieert schisma als 'de weigering tot onderwerping aan de paus of tot gemeenschap met de leden van de Kerk die aan hem onderworpen zijn'. In feite is er in de recente geschiedenis van de Kerk een zeer restrictieve

opvatting van ‘schisma’ en ‘onderwerping’ ontstaan, volgens welke materiële ongehoorzaamheid aan de paus – ongeacht de intentie – in de praktijk gelijkgesteld wordt aan een formeel schisma.

Men dient ook het begrip ‘toestand van formeel schisma’ in gedachten te houden, dat verwijst naar de principiële afwijzing van het pauselijk gezag door de oprichting van een afzonderlijke hiërarchie – zoals het geval was bij de Grieks-orthodoxe Kerk in 1054, en vervolgens bij de talrijke en uiteenlopende sedisvacantistische groeperingen tot op de dag van vandaag. Er kan echter geen sprake zijn van een toestand van formeel schisma zolang het bovennatuurlijk geloof in het dogma van het pauselijk primaat en de pauselijke onfeilbaarheid blijft bestaan, evenals de wens om in concrete onderwerping aan het pauselijk gezag te leven – ook al kan dit, vanwege een buitengewone crisis binnen de Kerk, op dit moment niet volledig worden gerealiseerd. Een dergelijke buitengewone crisis binnen de Kerk kan leiden tot een vertroebeling of een tijdelijke opschorting van de hoofdtak van het pauselijk ambt, namelijk het ondubbelzinnig verdedigen en verkondigen van de integriteit van het katholiek geloof en de katholieke liturgie.

Hetzelfde geldt voor het begrip ‘in gemeenschap zijn’ met de paus. Gedurende een zeer lange periode vonden bisschopswijdingen plaats zonder directe tussenkomst van de paus, en de particuliere Kerken en de bisschoppen drukten hun gemeenschap met hem op verschillende manieren uit. Pas later in de geschiedenis van de Kerk eisten de pausen dat elke bisschopswijding plaatsvond met een pauselijk mandaat. Toch beschouwde het canoniek recht, zelfs na deze ontwikkeling, onrechtmatige bisschopswijdingen – dat wil zeggen die welke tegen de wil van de paus werden voltrokken – niet als een inbreuk op de eenheid van de Kerk, noch als intrinsiek schismatische handelingen, noch als intrinsiek verkeerde handelingen. Ook vandaag de dag classificeert het geldende Wetboek van Canoniek Recht onrechtmatige bisschopswijdingen nog steeds als delicten met betrekking tot de viering van de sacramenten of bestempelt deze als handelingen van ambtsmisbruik.

In werkelijkheid valt de norm die een pauselijk mandaat voor bisschopswijdingen vereist, onder het positief recht, en niet onder het goddelijk recht. Anders zou deze norm gedurende de gehele geschiedenis van de Kerk altijd, overal en door iedereen, zonder uitzondering, in acht zijn genomen. Zeker, een pauselijk mandaat voor bisschopswijdingen is gewoonlijk noodzakelijk; het is wijselijk ingesteld om de hiërarchische onderwerping van het episcopaat aan de paus beter te waarborgen.

Het buitengewone karakter van de huidige crisis binnen de Kerk komt in dit geval tot uiting in het feit dat een gemeenschap, waarvan het wezenlijke kenmerk het verlangen is om trouw te blijven aan de paus – wat de Priesterbroederschap

Sint-Pius X voor zich opeist, voor een tragische keuze staat: ofwel de paus te gehoorzamen en daardoor gedwongen te worden onzekere en onduidelijke aspecten van de leer en de liturgie te aanvaarden; ofwel de paus niet te gehoorzamen in een uiterst ernstige kwestie, zoals de wijding van bisschoppen, met als enige bedoeling de middelen te behouden om het geloof en de liturgie in hun volledige integriteit door te geven – ten dienste van de zielen, van de gehele Kerk, met inbegrip van het pausdom zelf.

Ook mag de omvang van de huidige crisis in de Kerk niet worden veronachtzaamd, maar moet deze juist eerlijk worden onderzocht door terug te gaan tot de wortels ervan. Deze wortels liggen in bepaalde vage en dubbelzinnige leerstellige uitspraken van het Tweede Vaticaans Concilie, waarvan de gevolgen in de afgelopen zestig jaar verwarring hebben gezaaid, zoals het leerstellig relativisme dat voortvloeit uit de leer en de praktijk van de oecumene en de interreligieuze dialoog, die ertoe hebben bijgedragen dat het unieke karakter van Jezus Christus en Zijn Kerk als enige weg tot verlossing is ondermijnd. Bovendien hebben bepaalde leerstellige en rituele tekortkomingen van de liturgische hervorming, met haar protestantiserende tendensen, het centrale offerkarakter van de Mis en de christocentrische dimensie ervan overschaduwd.

De heilige John Henry Newman maakte de volgende opmerkelijke en treffende opmerking: “Bisschoppen kunnen, wanneer zij niet formeel [*ex cathedra*] onderwijzen, zich vergissen, zoals wij zien dat zij dat in de vierde eeuw hebben gedaan. Paus Liberius heeft in Sirmium een Eusebiaanse [Ariaanse] formule kunnen ondertekenen, net als de meerderheid van de bisschoppen in Ariminum [Rimini] of elders, en toch konden zij, ondanks deze dwaling, onfeilbaar blijven in hun beslissingen *ex cathedra*” (*Arians of the Fourth Century*, Londen 1876, blz. 464). Wat de bisschop van Regensburg, Mgr. Rudolf Graber, meer dan vijftig jaar geleden stelde, typeert de huidige situatie van de Kerk nog treffender: “Wat zich meer dan 1600 jaar geleden afspeelde, herhaalt zich vandaag de dag, maar met twee of drie verschillen: Alexandrië is vandaag de dag de gehele Universele Kerk, waarvan de stabiliteit aan het wankelen is gebracht, en wat destijds met fysiek geweld en wreedheid werd ondernomen, wordt nu naar een ander niveau overgebracht. Ballingschap wordt vervangen door verbanning in de stilte van het genegeerd worden, moord door karaktermoord” (*Athanasius und die Kirche unserer Zeit*, Abensberg 1973, blz. 23).

De FSSPX is vandaag de dag vrijwel de enige gemeenschap binnen de Kerk die openlijk de aandacht vestigt op de duidelijke leerstellige onduidelikheden in bepaalde conciliaire verklaringen en in de ritus van de Nieuwe Mis, en die om ondubbelzinnige verduidelijkingen en, indien nodig, wijzigingen vraagt, in overeenstemming met het constante leergezag van de Kerk. De “hermeneutiek van de continuïteit” of van de “hervorming in continuïteit” – op zich een geldige

en nuttige benadering – kan ook een soort “keurslijf” worden dat de wonden die zijn veroorzaakt door leerstellige en liturgische dubbelzinnigheden en verwarring slechts op “cosmetische” wijze bedekt. De Heilige Stoel vereist immers een vorm van cirkelredenering: alles zou in orde zijn, mits men voldoende aanhoudende intellectuele inspanningen levert.

In werkelijkheid bewijst de FSSPX, door haar onvermoeibare nadruk op duidelijkheid op het gebied van leer en liturgie, de gehele Kerk een enorme dienst – een dienst van historische betekenis. Mocht de Heilige Stoel dit standpunt van de FSSPX serieus nemen – en bovendien de objectieve dubbelzinnigheden van bepaalde verklaringen van het Tweede Vaticaans Concilie en van de ritus van de Nieuwe Mis erkennen, dan zou dit het begin van het einde betekenen van het modernistisch project binnen de Kerk, een project dat nochtans meer dan een eeuw geleden het levenslicht zag.

De huidige crisis tussen de Heilige Stoel en de FSSPX kan ook worden geïllustreerd aan de hand van de volgende gelijkenis: er breekt brand uit in een groot huis. De brandweercommandant staat alleen het gebruik van nieuwe blusmethoden toe, hoewel deze minder effectief zijn gebleken dan de beproefde traditionele methoden en hulpmiddelen. Een groep brandweerlieden negeert dit bevel, blijft de beproefde methoden toepassen en werft zelfs nieuwe brandweerlieden aan – dit alles ondanks het verbod van de commandant; daardoor wordt de brand op talrijke plaatsen onder controle gebracht. Toch worden deze brandweerlieden bestempeld als ongehoorzaam en schismatiek, en worden zij hiervoor gestraft.

Om de parabel verder uit te werken: de brandweercommandant laat nu alleen nog die brandweerlieden toe die de nieuwe methoden erkennen en zich aan de nieuwe voorschriften van de brandweerkazerne houden. Maar gezien de enorme omvang van de brand, de wanhopige strijd om deze onder controle te krijgen en de ontoereikendheid van de officiële methoden, grijpen andere helpers onbaatzuchtig in – ondanks het verbod van de brandweercommandant – en brengen vaardigheid, kennis en goede bedoelingen mee, waardoor ze uiteindelijk helpen juist dat huis te redden dat de brandweercommandant zo hard probeerde te beschermen.

De tijd verstrijkt, de omstandigheden veranderen en een nieuwe commandant neemt het roer over; hij erkent de ongewenste gevolgen van de nieuwe brandbestrijdingsmethoden. Niet alleen staat hij het gebruik van de oude, beproefde methoden opnieuw toe, maar hij wordt er zelf een fervent voorstander van. Hij erkent tevens de bijdrage van de brandweerlieden die destijds verkeerd begrepen, streng gestraft, verbannen en als rebellen uitgesloten waren, en neemt hen weer op in de gelederen. Uiteindelijk, toen deze grote omwenteling eenmaal voorbij was, bleek wat veroordeeld was als een daad van ongehoorzaamheid en rebellie, een daad van onbaatzuchtige toewijding te zijn geweest.

De geschiedenis zal ooit uitwijzen of de volgende woorden van de heilige Augustinus van toepassing zijn op de huidige situatie met betrekking tot de FSSPX:

“Vaak laat de goddelijke Voorzienigheid toe dat zelfs goede mannen door de onstuimige opstanden van vleselijke mensen uit de gemeenschap van Christus worden verdreven. Wanneer zij ter wille van de vrede van de Kerk die belediging of dat onrecht geduldig verdragen en geen nieuwigheden op het gebied van ketterij of schisma nastreven, zullen zij de mensen leren hoe God gediend moet worden met een oprechte gezindheid en met grote en oprechte naastenliefde. Het is de bedoeling van zulke mannen om terug te keren wanneer de onrust is weggeëbd. Maar als dat niet is toegestaan omdat de storm voortduurt of omdat hun terugkeer een nog heviger storm zou kunnen ontketen, houden zij vast aan hun voornemen om zelfs het welzijn te zoeken van degenen die verantwoordelijk zijn voor de onrust en opschudding die hen hebben verdreven. Zij vormen geen afzonderlijke groeperingen, maar verdedigen tot de dood toe en ondersteunen door hun getuigenis het geloof waarvan zij weten dat het in de katholieke Kerk wordt verkondigd. Deze worden in het geheim bekroond door de Vader die in het verborgene ziet. Het lijkt alsof dit een zeldzaam soort christen is, maar aan voorbeelden ontbreekt het niet. Zo gebruikt de goddelijke Voorzienigheid allerlei soorten mensen als voorbeelden voor de zorg voor de zielen en voor de opbouw van zijn geestelijk volk” (*De vera religione*, 6, 11).

Wat de heilige Athanasius aan zijn broeders-bisschoppen over de hele wereld schreef, midden in een uitzonderlijke geloofscrisis, geldt eveneens voor onze tijd:

“De canones en decreten van de Kerk zijn niet vandaag vastgesteld; zij zijn ons met rechtschapenheid en standvastigheid door onze vaders overgeleverd. Ook het geloof is niet in onze tijd ontstaan; het is ons door de Heer via Zijn discipelen overgeleverd. Opdat dus de voorschriften die sinds de oudheid tot op de dag van vandaag in de Kerken bewaard zijn gebleven, in onze tijd niet verloren gaan, en opdat het aan ons toevertrouwde erfgoed van ons kan worden gevraagd, wek u op, broeders – u die de rentmeesters bent van de mysteries van God, nu u ziet dat vreemden zich daarvan hebben meester gemaakt” (*Ep. encyclica*, 1).

God schrijft in Zijn Voorzienigheid recht, zelfs met lijnen die vanuit puur juridisch oogpunt kronkelig lijken. Moge Hij de komst van die dag bespoedigen. Laten wij ons te midden van de beproevingen verheugen en zeggen: ik geloof in de onoverwinnelijkheid van de Kerk en van het pausdom, en ik geloof dat de Heilige Stoel op een dag weer zal schitteren als de Cathedra van de waarheid voor de hele wereld.

(Bron: Diane Montagna - FSSPX Actualités)

Beknopte Summaleer van de H. Thomas

Door Pater Cattellion o.p.

Tweede deel. De zedenleer

III. Over de hebbelijkheden, oftewel duurzame gesteltenissen

Een ander bestanddeel, dat veel bijdraagt tot het kwaad en het goed van de daden, zijn de hebbelijkheden. De hebbelijkheid is een gesteltenis ten goede of ten kwade, die vooral aangetroffen wordt in de vermogens, en hun daden helpt stuwen in deze of gene richting. Ze zijn óf natuurlijk óf aangeworven, en die laatste kunnen verloren gaan. Uit hun aard zijn ze gemakkelijk of moeilijk weg te krijgen, bijv. de wetenschap gaat moeilijk verloren. De hebbelijkheden zijn nodig in die vermogens, van welke de daden in die of deze richting kunnen gaan, en bijgevolg ten goede moeten worden gericht. De *geschiktheden* (*dispositiones*) zijn gemakkelijk, de *hebbelijkheden*, moeilijk weg te krijgen.

1. Over de zetel van de hebbelijkheden

Daar onze daden samen door de ziel en het lichaam worden verricht, heeft eigenlijk geen enkele hebbelijkheid haar zetel in het lichaam alleen, doch hoofdzakelijk (*primario*) in de ziel en als gevolg (*secundario*) in het li-

chaam. De hebbelijkheden zijn niet in het wezen van de ziel, maar in de vermogens. Voor zoveel ze staan onder de leiding van de wil, kunnen ze ook hun zetel hebben in het zinnelijk deel; en die kunnen goed of slecht zijn om hun voorwerp, of om hun weerstand tegenover de regeling van de wil. Ook in het verstand zijn hebbelijkheden, bijv. : wél leren, goed onthouden, enz., doch ze hebben vooral hun zetel in de wil, daar deze zeker in verschillende richtingen kan lopen, en geen enkel vermogen meer nodig heeft ten goede gericht te worden.

2. Over de oorsprong van de hebbelijkheden

Geen enkele hebbelijkheid in de vermogens is ons ingeboren. Alle moeten worden aangeworven. Die

aanwerving geschiedt door herhaalde daden in dezelfde richting. Er zijn ook ingestorte hebbelijkheden met betrekking tot het bovennatuurlijk doel; doch ook op natuurlijk gebied kan God die om een bijzondere reden meedelen, bijv. de kennis van de H. Thomas, de wijsheid van Salomon, enz. De hebbelijkheid kan aangroeien of ook verminderen, volgens verslapping of meer ijver in de daad oefening. In een en hetzelfde vermogen kunnen er verschillende aangetroffen worden volgens de verschillende daden. Het groot verschil hier is tussen de goede en de slechte, of tussen de *deugden* en de *ondeugden*.

1. Over de deugden

De deugd is een gesteltenis van de ziel, die aanzet tot het goed en niet ten kwade kan gericht worden, m.a.w.: de deugd is een goede hebbelijkheid. De zetel ervan is in de vermogens van de ziel.

a. De verstandelijke deugden

Er zijn *verstandelijke deugden*, die óf beschouwend óf praktisch zijn. Ze zijn drie in getal: *wijsheid*, *verstand* en *wetenschap*. Het verstand slaat op de beginselen, de wijsheid op de beschouwing van de hoogste oorzaken, de wetenschap op de gevolgtrekkingen uit de beginselen. De *kunst heeft betrekking op de theorie en de praktijk*. De lof van de kunstenaar gaat uit van zijn werk dat hij verricht, niet uit het inzicht, dat hem bezielt; bijv. een goed beeldhouwer is deze, die mooi beeldhouwwerk maakt, wat hij anders

ook mag zijn, goed of slecht. Maar hij kan een slecht gebruik maken van zijn kunst, doch dat valt niet op de kunstenaar als kunstenaar, maar op de mens. En omdat hij mens is, moet hij zich voegen naar de zedenleer.

De *voorzichtigheid* regelt het vermogen en ook het gebruik van het vermogen; evenals de kunst de uiterlijke werken goed maakt, zo maakt de voorzichtigheid onze daden goed. De kunst is "*recta ratio factibilium*" en de voorzichtigheid "*recta ratio agibilium*". De voorzichtigheid is de raadgeefster van het leven en heeft haar

invloed op alles wat in het menselijk leven naar het laatste doel leidt. Daarom is ze de mens uiterst nodig, al zo nodig in het natuurlijk leven zoals de liefde in het bovennatuurlijke. In haar ook vinden alle natuurlijke deugden hun verenigingsband, zoals de bovennatuurlijke in de liefde. Drie daden zijn er toe nodig: *raad*, *oordeel*, *gebieden*; daartoe helpen de bijkomende deugden *eubulia* (in de raadgeving), de *synesis* (in het oordelen over de gewone gang van zaken) en de *gnome* (in het oordelen wanneer van de gewone gang moet worden afgeweken).

b. De zedelijke deugden

De *zedelijke deugden* zijn deze, die de wil regelen. Om deugdzaam te zijn, is het niet genoeg dat de rede goed is geregeld door de verstandelijke deugden, ook de wil, en die vooral, moet goed zijn geregeld door de zedelijke deugden. Deze kunnen niet samengaan zonder enige verstandelijke, zoals het verstand en de voorzichtigheid. Wijsheid, wetenschap en verstand zijn mogelijk zonder de zedelijke, niet de voorzichtigheid. De driften, geleid door de rede en de wil, kunnen en moeten samengaan met de deugden. Sommige zedelijke deugden regelen de driften, andere de daden. Alle deugden verschillen volgens hun voorwerp. De *gronddeugden* (*cardinales*) hebben als doel de regeling van de wil: ze zijn vier in getal: *voorzichtigheid*, *rechtvaardigheid*, *sterkte* en *matigheid*. Zij worden algemene deugden genoemd, daar al de andere zedelijke deugden er toe geordend zijn of er van afhangen.

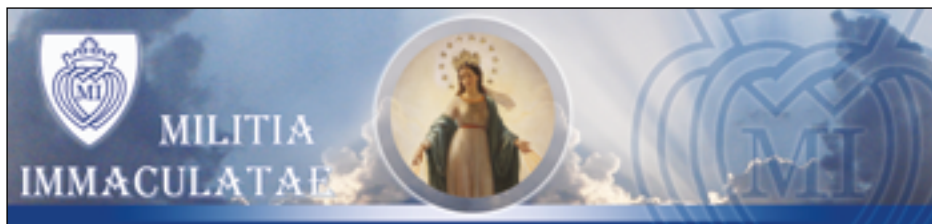

c. De goddelijke deugden

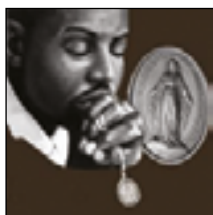
De *goddelijke deugden* hebben God rechtstreeks als voorwerp en ordenen derhalve op bovennatuurlijk gebied.

Nota.

De aangeworven deugden zitten in aanleg in de natuur, en worden door herhaalde daden aangeworven. Ze zijn van dezelfde aard als de ingestorte, tenzij deze bovennatuurlijk zijn. Alle deugden bestaan in een juiste middelweg, noch te veel noch te weinig. Die middelweg wordt beschouwd volgens de *regeling van de rede*, niet volgens de zaak zelf, tenzij in de rechtvaardigheid. In die deugd toch is de *zaak zelf* de maatstaf; bijv. wie vijf Euro heeft gestolen, moet vijf Euro teruggeven, noch min noch meer. Van onze kant kan er een middelweg bestaan voor de goddelijke deugden, niet in hun betrekking met hun voorwerp, dat God is; want langs die kant, hoe vuriger hoe beter. De ene deugd kan verhevener en verdienstelijker zijn dan de andere, volgens haar voorwerp, zoals de liefde de grootste is onder de goddelijke deugden. Alleen de liefde blijft na dit leven.

De bekering van Claude Newman

Claude Newman was een Afro-Amerikaan, geboren op 1 december 1923 uit Willie en Floretta (Young) Newman in Stuttgart, Arkansas. In 1928 haalt Willie zijn zoon Claude en een oudere broer om onbekende redenen weg bij hun moeder, en worden naar hun grootmoeder, Ellen Newman, gebracht in Bovina, Warren County, Mississippi.

In 1939 trouwde de geliefde oma van Claude een man genaamd Sid Cook, die al gauw gewelddadig werd jegens haar, wat Claude diep kwetste en boos maakte. Zelf werkte Claude als een boerenknecht op de Ceres Plantage in Bovina, Mississippi, eigendom van een rijke landeigenaar genaamd U.G. Flowers, en Sid Cook

was geboren en getogen op deze plantage. Claude trouwde toen hij 17 was met een vrouw van dezelfde leeftijd.

Sid Cook en Ellen Newman gingen scheiden, maar Claude zat blijkbaar nog vol van wrokgevoelens jegens Sid wegens het misbruiken van zijn oma. Aan-

gespoord door een dominante vriend genaamd Elbert Harris, wachtte Claude Sid op bij diens huis. Als Sid binnenkomt, schiet Claude hem dood, pakt zijn geld en vlucht naar zijn moeder in Arkansas, waar hij 20 december aankomt.

Claude wordt gearresteerd.

In januari 1943 wordt Claude in Arkansas gearresteerd en teruggestuurd naar Vicksburg, Mississippi, waar hij een gedwongen bekentenis aflegde op 13 januari. Ondanks de protesten van Claudes advocaat Harry K. Murray, wordt zijn bekentenis als bewijs toegelaten, en werd hij schuldig bevonden door een jury, en aanvankelijk veroordeeld te sterven in de elektrische stoel op 14 mei 1943. Een beroep om de zaak te herzien werd later verworpen door de procureur-generaal van de staat en zijn executie werd verplaatst naar 20 januari 1944.

Claude ontvangt de Wonderdadige Medaille.

Het overgrote deel van de navolgende informatie komt van een bandopname van een interview van Father O'Leary op een radioshow, een priester die Claude erg goed had leren kennen tijdens diens gevangenschap.

Gedurende de tijd dat Claude in de gevangenis zat in afwachting van zijn executie, deelde hij een cellenblok met vier andere gevangenen. Op een avond zaten deze mannen met elkaar te praten en Claude bemerkte een medaille aan een koord om de hals van een andere gevangene. Nieuwsgierig vroeg Claude de andere gevangene wat dit was,

maar deze wist er niets van af of wilde er niet over praten; in verlegenheid gebracht scheen hij boos te zijn, haalde plotseling de medaille van zijn hals af en gooide deze al vloekend op de grond bij Claudes voeten. Na naar de medaille te hebben gekeken, deed Claude deze om zijn eigen hals, alhoewel hij geen idee had van wie de afbeelding op de medaille was. Voor hem was het enkel een snuisterij, maar op één of andere manier voelde hij zich er toe aangetrokken en wilde ze dragen.

De Heilige Maagd verschijnt aan Claude in een visioen.

's Nachts, toen hij op zijn bed lag te slapen, werd hij gewekt door een aanraking op zijn pols. Toen hij wakker schrok, zag hij daar, zoals Claude later Father O'Leary vertelde, 'de mooiste Vrouw die God ooit had geschapen'. Aanvankelijk was hij nogal bang, niet wetende wat te denken van deze buitengewoon mooie stralende Vrouw. De Dame stelde Claude al snel gerust en zei hem: "Als je

graag hebt dat ik je Moeder ben en als je graag mijn kind wilt zijn, vraag dan naar een priester van de Katholieke Kerk". En na het spreken van deze woorden verdween ze plotseling. Opgewonden begon Claude meteen te roepen "een spook, een spook" en begon te schreeuwen dat hij een katholieke priester wilde. Father O'Leary SVD (1911 - 1984), de priester die dit verhaal vertelt, werd de volgende ochtend ogenblikkelijk geroepen. Na zijn aankomst ging hij naar Claude, die hem vertelde wat er de afgelopen nacht was voorgevallen. Diep onder de indruk van de gebeurtenis verzocht Claude, samen met de vier andere mannen in zijn cellenblok, om godsdienstslessen over het katholieke geloof.

Claude en de andere gevangenen krijgen catechese.

Father O'Leary kwam de volgende dag terug naar de gevangenis om een begin te maken met de catecheselessen. Toen ontdekte de priester dat Claude kon lezen noch schrijven. Claude vertelde hem dat hij nooit naar school was gegaan, en Father O'Leary ontdekte als snel dat zijn onwetendheid op het gebied van het geloof nog groter was. Hij wist praktisch niets over godsdienst of het christelijk geloof. Hij wist dat er een God was, maar hij wist niet dat Jezus God was. Zo kreeg Claude les, en de andere gevangenen hielpen hem met zijn studie.

Na enkele dagen kregen twee van de religieuze zusters van de parochieschool van Father O'Leary toestemming van de bewaker om in de gevangenis te komen. Ze wilden Claude ontmoeten en zijn merkwaardige verhaal horen en ze

wilden ook de vrouwen in de gevangenis bezoeken. Al snel begonnen de zusters op een andere verdieping van de gevangenis catechese te geven aan de vrouwelijke gevangenen.

Verschillende weken verstreken, en de tijd kwam dat Father O'Leary les zou gaan geven over het Sacrament van de Biecht. De zusters waren er ook bij. De priester zei tegen de gevangenen: "Oké jongens, vandaag ga ik jullie les geven over het Sacrament van de Biecht." Claude zei: "Oh, daar weet ik al van af! De Dame vertelde me dat wanneer we gaan biechten en we neerknielen, dat dit niet voor een priester is, maar dat we neerknielen bij het Kruis van haar Zoon. En dat als we oprecht berouw hebben over onze zonden en die belijden, Zijn Bloed neerstroomt over ons en schoonwast van alle zonden".

Toen Claude dit zei, zaten Father O'Leary en de zusters verbaasd met de mond open. Claude dacht dat ze boos waren en zei: "Oh, niet boos zijn, niet boos zijn, ik had niet de bedoeling het eruit te flappen". De priester zei: "We zijn niet boos, Claude, maar alleen maar verbaasd. Heb je haar weer gezien?" Claude antwoordde: "Kom om het celblok heen, weg van de rest".

Bewijs dat de H. Maagd Maria daadwerkelijk aan Claude verscheen.

Toen ze alleen waren, zei Claude tegen de priester: “Ze vertelde me dat als u aan mijn woorden zou twifelen of aarzeling zou vertonen, ik u eraan moest herinneren dat u, toen u in 1940 in Holland in een sloot lag, haar een belofte deed, waar ze nog steeds op wacht dat u die nakomt”. En, zo herinnert Father O’Leary het zich, toen vertelde Claude mij precies wat de belofte was.

Claudes onthulling overtuigde Father O’Leary er absoluut van dat Claude de waarheid sprak over zijn verschijningen van Onze Lieve Vrouw. De belofte die Father O’Leary vanuit een sloot in Holland aan Onze Lieve Vrouw deed was deze: dat, wanneer hij zou kunnen, hij een kerk zou bouwen ter ere van Maria’s Onbevleete Ontvangenis. Hij deed dit in 1947. Hij was overgeplaatst naar Clarksdale, Mississippi in 1945, toen een groep Afro-Amerikaanse katholieken daar graag een kerk wilde gebouwd hebben. De bisschop van Natchez, Mississippi had \$ 5.000,- ontvangen van de Aartsbisschop Cushing van Boston, voor ‘de missies’. De bisschop en Father O’Leary gaven toen opdracht om de kerk van de Onbevleete Ontvangenis te laten bouwen, en ze bestaat nog altijd.

Father O’Leary en Claude gingen toen terug naar de catecheseles, waar het ging over de Biecht. En Claude bleef de andere gevangenen maar vertellen: “Je moet niet bang zijn om te gaan biechten. Je vertelt eigenlijk God je zonden,

niet de priester”. Daarna zei Claude: “Weet je, de Dame zei dat Biecht zo iets is als een telefoon. We praten door de priester met God en God praat terug tegen ons door de priester”.

Een hemelse les over de Heilige Communie

Ongeveer een week later bereidde Father O’Leary een les voor over het Heilig Sacrament. De zusters waren ook dit maal weer aanwezig bij de les. Claude gaf aan dat de Dame hem ook over de Eucharistie had geleerd en vroeg of hij de priester mocht vertellen wat ze had gezegd.

Father O’Leary stemde ogenblikkelijk in. Claude vertelde: “De Dame vertelde me dat bij de Communie ik alleen iets zie wat er uitziet als een stukje brood. Maar ze vertelde me dat dit werkelijk haar Zoon is, en dat Hij bij mij zal zijn net zoals Hij bij haar was voordat Hij in Bethlehem was geboren. Ze zei me dat ik mijn tijd moest doorbrengen zoals zij dat deed gedurende haar leven met Hem – door Hem lief te hebben, Hem te aanbidden, Hem te bedanken, Hem te prijzen en Hem Zijn zegen te vragen. Ik zou niet afgeleid of lastiggevallend moeten worden door anderen, maar ik zou die enkele minuten alleen met Hem in mijn gedachten moeten doorbrengen”.

Claude wordt in de Katholieke Kerk opgenomen en ingedeeld om geëxecuteerd te worden

Terwijl de weken voorbij gingen, beëindigden Claude en de andere

gevangenen hun catecheselessen en werden in de Katholieke Kerk opgenomen. Het doopselregister van de St. Mary's parochie (Vicksburg, MI) vermeldt zijn Doop op 16 januari 1944. Father O'Leary was de dienstdoende priester en een jonge zuster, Zuster Bena Henken, was zijn peettante.

Vlak daarop brak de tijd aan dat Claude geëxecuteerd zou worden. Het zou gebeuren om 5 minuten na middernacht, op 20 januari 1944. De sheriff, genaamd Williamson, vroeg hem: "Claude, je hebt recht op een laatste verzoek. Wat wens je?" "Wel," zei Claude, "al mijn vrienden zijn van streek. De gevangenisbewaarder is van streek. Maar jullie begrijpen het niet. Ik ga niet sterven; alleen dit lichaam gaat sterven. Ik zal bij haar zijn. Dus ik wil graag een feestje." "Wat bedoel je?", vroeg de sheriff. "Een feestje!" zei Claude. "Wilt u Father O'Leary toestemming geven om wat cake en ijs mee te nemen en wilt u de gevangenen van de tweede

verdieping de vrijheid geven om in de grote zaal te gaan, zodat we allemaal kunnen samenzijn en een feestje kunnen hebben?"

"Iemand zou de priester kunnen aanvallen", waarschuwde de hoofdbewaker. Claude wendde zich naar de mannen die erbij stonden en zei: "O nee, dat zullen ze zeker niet doen, nietwaar vrienden?"

De hoofdbewaker stemde in en zette extra bewakers in voor het feestje. En dus bezocht Father O'Leary een rijke weldoenster van de parochie en zij zorgde genereus voor de cake en het ijs en iedereen genoot van het feestje. Daarna, op verzoek van Claude, was er een heilig uur, waarbij ze speciaal voor Claude baden en voor de ziel van een ieder. Father O'Leary bracht gebedenboeken van de kerk mee en samen deden ze de Kruisweg en hielden ze een Heilig Uur, zonder het Allerheiligste.

Tegen de tijd dat Claude moest worden geëxecuteerd, werden de mannen teruggebracht naar hun cel. De priester ging toen naar de kapel om het Allerheiligste te halen, zodat hij Claude nog de Heilige Communie kon geven juist voor zijn executie.

Father O'Leary ging terug naar de cel van Claude. Claude knielde achter de tralies, de priester knielde aan de andere kant en ze baden samen, terwijl de klok naar Claudes executie toe tikte.

Een uitstel van executie van twee weken wordt verleend

Vijftien minuten vóór de executie kwam Sheriff Williamson de trap op gerend, terwijl hij riep: "Uitstel, uitstel, de Gouverneur heeft twee weken uitstel gegeven!" Claude was er niet van op de hoogte dat de sheriff en de openbaar aanklager probeerden uitstel van executie voor hem te krijgen om zijn leven te redden. Maar toen Claude dit nieuws hoorde, begon hij te huilen. De priester en de sheriff namen aan dat hij huilde van vreugde, omdat hij niet zou worden geëxecuteerd. Maar Claude zei: "Jullie snappen het niet! Als je eenmaal haar gezicht hebt gezien en in haar ogen hebt gekeken, dan zou je geen dag langer willen leven!" Claude ging door: "Wat heb ik de afgelopen weken fout gedaan dat God weigert dat ik naar huis ga?" Father O'Leary getuigde dat Claude snikte als iemand wiens hart was gebroken. Verbijsterd verliet de sheriff de kamer. De priester bleef en Claude kalmeerde eindelijk en de priester kon hem de Communie geven. Naderhand zei Claude: "Waarom Father? Waarom moet ik hier nog twee weken blijven?"

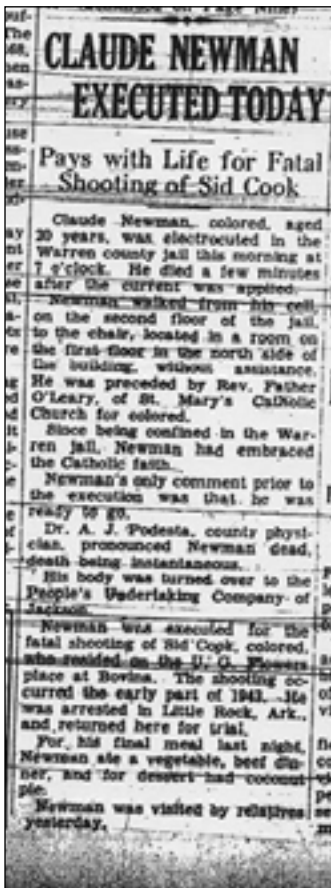
Claude offert zichzelf genereus op voor een medegevangene.

Father O'Leary had toen plots een ingeving. Hij herinnerde Claude aan

James Hughes, een gevangene in dezelfde gevangenis, die Claude intens haatte. Deze gevangene had een afschuwelijk immoreel leven geleid en net als Claude was hij veroordeeld om geëxecuteerd te worden wegens moord. James was katholiek opgevoed, maar nu was hij een schurk en verwierp God en alles wat christelijk was. Father O'Leary zei toen: "Misschien wil onze Heilige Moeder dat je deze weigering om bij haar te zijn, opdraagt voor zijn bekering". En de priester ging door: "Waarom offer je niet elk moment dat je bent gescheiden van je hemelse Moeder aan God op voor deze gevangene, zodat hij niet in alle eeuwigheid van God gescheiden zal worden?"

Claude dacht enkele ogenblikken na en ging toen akkoord en vroeg aan Father O'Leary hem de woorden van de opdracht te leren. Father O'Leary stemde in en getuigde later dat vanaf dat moment Claude en hij de enige twee mensen op aarde waren die van dit persoonlijk offer afwisten, omdat het een persoonlijke aangelegenheid was tussen God, de Heilige Moeder, Claude en hemzelf.

Enkele uren later (nog altijd de ochtend van het uitstel van executie) kwam Father O'Leary Claude weer bezoeken en Claude zei hem: "James haatte me eerst, maar oh, Father, hoe haat hij me nu!" (Dit was omdat James had gehoord over Claudes uitstel van executie, en hij jaloers was). Om hem aan te moedigen zei de goede priester: "Wel, misschien is dat een goed teken".

Claude's executie

Gedurende deze twee weken uitstel offerde Claude genereus zijn offers en gebeden op voor zijn medegevangene, de schurk James Hughs. Twee weken later werd Claude eindelijk gedood op de elektrische stoel, op 4 februari 1944.

Betreffende Claudes heilige dood getuigde Father O'Leary: "Ik heb nog nooit iemand zo vreugdevol en gelukkig de dood zien ingaan. Zelfs de officiële getuigen en de journa-

listen waren verbaasd. Ze zeiden dat ze niet konden begrijpen hoe iemand op een elektrische stoel kon gaan zitten, stralend van geluk". Claudes overlijdensbericht verscheen in de Vicksburg Evening News op de dag van zijn executie, 4 februari 1944. Zijn laatste woorden tot Father O'Leary waren: "Father, ik zal aan u denken. En telkens als u iets wenst, vraag het mij, dan vraag ik het haar".

De bekering van James Hughs

Drie maanden na Claudes executie, op 19 mei 1944, zou James Hughs worden geëxecuteerd, de man voor wie Claude had geofferd. Father O'Leary zei: "Deze man was de vuilste, meest immorele persoon die ik ooit heb ontmoet. Zijn haat voor God en alles wat geestelijk is, was onbeschrijflijk". Hij stond geen priester of wat voor geestelijke ook toe in zijn cel. Juist vóór zijn executie smeekte de districtsarts hem toch tenminste neer te knielen en het Onze Vader te zeggen, voordat de sheriff voor hem zou komen. De gevangene spuugde in het gezicht van de dokter. Toen hij op de elektrische stoel werd vastgebonden, zei de sheriff tegen hem: "Als je nog iets te zeggen hebt, zeg het dan nu". De veroordeelde man begon godslasteringen te uiten.

Plots echter stopte hij, en zijn ogen fixeerden zich op de hoek van de kamer, en zijn gezicht kreeg een afschuwelijke uitdrukking. Plotseling schreeuwde hij in angst – een verschrikkelijke kreet die iedereen die aanwezig was, schokte. Zich wendend tot de sheriff zei hij: "Sheriff, haal een priester voor

mij!” Welnu, Father O’Leary was in de kamer, omdat de wet van de staat Mississippi destijds vereiste dat er een geestelijke aanwezig zou zijn bij een executie. De priester had zich echter verstopt achter enkele reporters, omdat de veroordeelde had bedreigd God te vervloeken als hij een geestelijke zou zien. Bij het roepen om een priester ging Father O’Leary echter onmiddellijk naar de veroordeelde toe. Iedereen moest de kamer verlaten, zodat de man kon biechten bij de priester. De man vertelde dat hij katholiek was, maar zich van het geloof had afgekeerd met 18 jaar, door zijn immoreel leven. Hij biechtte al zijn zonden met diep berouw en intense hartstocht.

Terwijl iedereen weer de kamer in kwam, vroeg de sheriff aan de priester: “Father, waardoor heeft hij zich bedacht?” “Ik weet het niet,” antwoordde de priester, “ik heb het hem niet gevraagd”. De sheriff zei: “Wel, ik zal vannacht niet kunnen slapen als ik het hem niet ga vragen”. De sheriff ging toen naar de veroordeelde en vroeg: “Jongeman, wat deed je van gedachten veranderen?” De gevangene antwoordde: “Weet je nog die man Claude – degene die ik zo haatte? Wel, hij stond daar (en hij wees) in de hoek. En achter hem, met een hand op elke van zijn schouders, stond de Gezegende Maagd Maria. En Claude zei tegen me: ‘Ik offerde mijn dood met Jezus op het Kruis voor jouw redding. Zij heeft voor mij de genade verkregen dat je jouw plek in de

hel kunt zien waar je heengaat als je geen berouw hebt’. Ik heb mijn plaats in de hel gezien en dat is waarom ik schreeuwde”.

James Hughs werd volgens schema geëxecuteerd, maar de hemelse verschijning van onze Heilige Moeder met Claude Newman en het zien van de hel, dat daarop volgde, had zijn ziel in de laatste ogenblikken van zijn leven direct bekeerd. Met de hulp van de Heilige Maagd Maria had Father O’Leary Claude geleerd om zich te verenigen met het lijden van Jezus door zijn eigen lijden aan Hem op te offeren, zoals wij allen kunnen doen voor anderen, en Claudes lijden hielp de prijs te betalen voor James’ opmerkelijke last minute bekering. Daarom moeten we nooit de waarde van ons lijden, verenigd met dat van Jezus Christus, onderschatten en nog minder de macht en liefdevolle voorspraak van onze goede Hemelse Moeder.

*Bron: boekje ‘The Miraculous Medal’ van Militia Immaculatae, 2021
ISBN 9978-83-66317-56-7*

Eucharistische Kruistocht

De Kruisvaarder

Bid - Communiceer - Offer je op - Wees apostel!

Het verzameladres van de Schatkisten is:
St. Clemenspriorij, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen-Gerwen, Nederland

De Kruisvaarder bidt, communiceert en offert zich op voor de intentie, die Pater Davide Pagliarani, Algemeen-Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, iedere maand opgeeft.

De intenties voor oktober en november zijn:

Oktober:

Voor onze bisschoppen!

November:

Voor de vergeten zielen in het vagevuur!

De H. Athanasius – En onze bisschoppen

Beste Kruisvaarders,

Kinderspel. Maar toch ... écht!

Alexandrië, Egypte, derde grootste stad van het Romeinse Rijk, rond het jaar 312. De bisschop van deze grootstad staat bij het raam en tuurt naar de zee en het strand. Hij ziet ongeveer veertienjarige jongens spelen. In de plas-

sen, die de terugtrekkende zee heeft achtergelaten. Eén van hen voert het woord: “We spelen Kerk! Ik ben bisschop. En jullie zijn heidense kinderen. Want dat zijn jullie écht! Zonder gedoopt te zijn, kunnen jullie niet heilig worden en niet de Hemel in. Willen jullie gedoopt worden?” De kameraadjes schreeuwen: “Jaaa!!” Eén voor één komen zijn vrienden in de plas staan. De kleine “bisschop” dompelt zijn ka-

meraadjes onder, terwijl hij eerst hun naam noemt en dan zegt: “Ik doop jou in de naam van de Vader, de Zoon en de H. Geest. Amen”. Tegelijk dompelt deze aanvoerder zijn spelgenootjes drie keer in de plas onder. Nu roept Bisschop Alexander al die jonge kerels bij zich naar binnen. Hij vraagt aan de nat gemaakten: “Waren jullie écht ongedoopt?” “Ja!” “Wilden jullie écht gedoopt worden?” “Ja!” En dan aan de leidende mini-“bisschop”: “Wilde jij hun écht dopen?” Hij: “Ja!” “Wel”, zegt Bisschop Alexander, “Dan zijn jullie nu allemaal écht gedoopt en moeten jullie nu leven als echte, waardige christenen!” Dan keert hij zich naar hun leider: “Wat is jouw naam?” Hij: “Athanasius.” Bisschop Alexander: “Voor de toekomst: doop alsjeblieft niet meer zo snel mensen. Vooral niet als ze niet eerst een jaar lang doopleer-

ling, catechumeen, zijn geweest. In die tijd moeten ze les volgen over het hele geloof en trouw elke zon- en feestdag naar de kerk gaan. Dan pas worden ze gedoopt. Maar liefst door een priester. Alleen in levensgevaar door iemand die géén priester is. Akkoord?” Athanasius knikt. En dan zegt Bisschop Alexander: “Jullie moeten nog geloofsles, catechismus krijgen. Zullen jullie komen?” Alle jongens brullen weer “Jaaa!” En zo gaat jonge Athanasius les volgen bij de bisschop van Alexandrië. Ze worden vrienden.

Knappe bol

Athanasius leert heel goed over het belangrijkste in het leven: het christelijk geloof. Maar ook talen. Grieks en Koptisch (de taal van Egypte, toen) kent hij al heel goed. Dat komt van pas in de

lessen grammatica. En dan leert hij retoriek: dingen goed kunnen uitleggen en er een voordracht over geven. Het valt Bisschop Alexander op dat hij een begaafde, scherpzinnige, leerling heeft. Hij maakt jonge Athanasius tot zijn secretaris. De man die voor hem belangrijke dingen, bijvoorbeeld brieven, moet opschrijven. Athanasius schrijft een boekje: “Tegen de heidenen – Over de Menswording van Jezus”.

Ik wil ook held worden!

In de tijd van zijn opleiding hoort jonge Athanasius over Alexanders voorganger als bisschop: Petrus van Alexandrië. Die goede man had veel te lijden. Opgesloten in de grootste christenvervolging. In de gevangenis bij een andere priester, die echter een tiran is. Dan werd Bisschop Petrus in het geheim naar buiten gehaald en het hoofd afgehakt. Dat was al in 311. Maar Petrus is niet de enige held uit Alexandrië. Al in het jaar 248 waren er in Alexandrië feesten ter ere van de stichting van de Stad Rome. Opgehitste heidenen wisten toen niet beter dan de plaatselijke christenen de duvel aan te doen. Zo grepen ze een dame die hielp bij Doopsels van vrouwen: Apollonia. Eerst timmeren die schurken er al haar tanden uit. Dan zeggen ze: “Doe al wat wij zeggen!” Ze bedoelen: “Laat ons jouw lichaam onkuis schenden!” “Of we gooien jou in dit vuur!” Ze hadden namelijk een heet gestookte brandstapel gemaakt en sleepten Apollonia ervóór. Op een ogenblik dat de bullebakken even niet opletten, rukte Apollonia zich los. Uitbreken kon ze echter niet. Dus vluchtte ze ... het vuur in! En

verbrandde levend! Liever dát, dan in zware zonde vallen! Athanasius is trots op hen! Hij wil ook zo’n held worden! Alleen: de tijd van de vervolgingen is nu voorbij. Hoe dan toch een held worden?

Bij de taaiste jongens

Jonge Athanasius hoort dat er ook in zijn tijd nog echte helden zijn. Een jongen die op zestien jaar al wees werd en veel van zijn ouders erfde. Hij geeft de helft aan zijn zus. Dan hoort hij hoe Jezus tegen de rijke jongeling zei: “*Als gij volmaakt wilt zijn, dan ga heen, verkoop wat gij hebt, geef [de opbrengst] aan de armen en gij zult een schat in*

de Hemel hebben. Kom dan, en volg mij!” (Mattheüs 19, 21) Wel: die jongen deed dat letterlijk! Antonius heet hij. En ging in de woestijn wonen. Hij leert daar te overleven, in armoede en eenzaamheid. Maar de hel verdraagt dat niet, en valt hem aan met vele bekoringen: vraatzucht, onkuisheid, trots ... En? Lukte het de demonen Antonius ten val te brengen? Nee! Zó sterk wordt Antonius, dat de duivels van God het bevel krijgen zichtbaar voor Antonius neer te knielen en zijn bevelen te gehoorzamen! Antonius wordt beroemd. Velen komen naar hem toe om gebed of raad te vragen. Jonge mannen willen zich bij Antonius aansluiten. Zij volgen de drie raden van Jezus: armoede,

gehoorzaamheid, volmaakte kuisheid. En zo ontstaat hier het eerste klooster met de eerste monniken. Athanasius nu komt bij Antonius leven. De twee worden vrienden. Maar na een tijdje zegt Antonius hem: “Ik denk niet dat de goede God jou voor dit leven heeft uitverkoren. Je moet jouw gaven gebruiken om te schrijven en te preken!” Dus gaat Athanasius weer. Maar over alles wat hij van Antonius heeft gezien en geleerd, schrijft hij een boek: het “Leven van Antonius”. Het zal in de hele christelijke wereld worden overgeschreven, vertaald en gelezen!

De rechterhand

Bisschop Alexander ziet zijn jonge vriend uit de woestijn terugkeren. Hij is blij: “Jongen, eigenlijk zou ik je graag tot mijn medewerker maken. Ben je bereid diaken te worden?” Zo wijdt Alexander zijn jonge vriend Athanasius in 319 tot diaken. Athanasius is dan 21 jaar oud. Vanaf nu is hij “de rechterhand” (de meest vertrouwde medewerker) van zijn bisschop. Met hem van gedachten wisselen. Raad ge-

ven. Meereizen. Voor hem schrijven en boodschappen overbrengen. Voor hem preken. En strijden! Met tong en pen, vooral. Want er breekt een groot gevaar uit ...

De verleider van de christenheid

318. Een Libische priester in Alexandrië, Arius, schrijft een boek: “Thalia”. Daarin: “Vermits de hemelse Vader een zoon voort heeft gebracht, bestaat die zoon niet vanaf het begin. Jezus is dus een schepsel, ondergeschiktheid aan de Vader. Er is maar één God, de Vader dus. De zoon is *niet* God! De H. Schrift zegt namelijk: *Johannes 14, 28: “De Vader is groter dan ik.”* En *Kolosenzen 1, 15: “[Jezus is] de eerstgeborene van heel de schepping.”* Arius preekt dit en klaagt zijn bisschop aan: Alexander. Vrienden van Arius maken van zijn leer liedjes met leuke melodieën. Zo raakt het arianisme snel verspreid! Bisschop Alexander moet ingrijpen. Hij neemt Arius de parochie af. Maar: Arius gaat medestanders zoeken! In Syrië en Klein-Azië (nu: Turkije) vindt hij bisschoppen die hem steunen. En zo valt de hel de Kerk nu van binnenuit aan! In het hele Romeinse Rijk komt tumult! Zelfs de keizer merkt dat iets moet gaan gebeuren, vóór de christenen elkaar gaan verscheuren!

Het grote Concilie van Nicea (325)

Iemand brengt Keizer Constantijn op het idee: “Zoals de apostelen bij een groot probleem een kerkvergadering samenriepen, het Apostelconcilie van Jerusalem (*Handelingen 15*), zó zou het nu weer moeten gebeuren!” Constantijn

hakt de knoop door: “Voornamen kerkmannen! Kom toch samen en beslis! Ik bekostig jullie reis. Ik maak alles klaar in Nicea!” En werkelijk: de bisschoppen die kunnen, komen. Paus Sylvester stuurt afgevaardigden en zal de besluiten goedkeuren. De praktische leiding neemt een ervaren bisschop: Hosius van Cordoba. Ook Arius en medestanders zijn van de partij. Natuurlijk de H. Alexander van Alexandrië ook. En hij brengt zijn jonge vertrouweling mee: Athanasius. De debatten worden soms heet. Bij het Concilie van Nicea is ook o.a. aanwezig: de H. Bisschop Nicolaas van Myra. Sinterklaas! Die Arius weerstaat! Stijl: “Hoe durf je Jezus tot gewone mens te maken?!” Wat besluit het concilie uiteindelijk? Dat Jezus wel mens is geworden, maar evengoed *God* is, net zoals de Vader. Het staat in de H. Schrift: *Johannes 8, 58: “Vóór*

Abraham was, BEN Ik.” Johannes 10: “De Vader en Ik zijn één.” Johannes 14: “9 Wie Mij ziet, ziet de Vader. 11 Ik ben in de Vader en de Vader is in Mij. Geloof het omwille van de werken [wonderen]!” Filippenzen 2: “5 Jezus 6 bestond in goddelijke majesteit. 10 Bij het noemen van Zijn Naam moet iedere knie zich buigen!” Enzovoort. Jezus is alleen minder dan de Vader ... als mens. Maar wel gelijk ... als God. Het Concilie van Nicea stelt onze geloofsbelijdenis op! “Nu is het verleidelijke maar leugenachtige arianisme dood!” Zou je denken ...

Pak hem!

Net thuis uit Nicea. Belangrijke veldslag voor het ware geloof gewonnen! Maar Bisschop Alexander is uitgeput. Vijf maanden na zijn terugkeer uit Nicea wordt hij ziek en stervend. Athanasius blijft bij zijn sterfbed. De H. Alexander van Alexandrië sterft. Nu komen de bisschoppen uit de omgeving samen om een opvolger te kiezen. Athanasius heeft van dichtbij gezien wat een bisschop zoal te doen heeft. Maar ook hoe zwaar die moet lijden! Hij voelt de bui al hangen: “O nee! Straks kiezen ze mij nog tot opvolger!” De bisschoppen komen samen, maar ook het hele christelijke volk van Alexandrië. De mensen

strekken hun handen uit naar de hemel en bidden luidop: “Heer! Geef ons toch Athanasius!” Athanasius probeert te ontsnappen en te vluchten! Maar ... wordt gegrepen! De bisschoppen spreken hem ernstig toe: “Alsjeblieft: geen excuses! De christenheid hier heeft jou nodig!” Athanasius ziet in: “Dan zal het wel Gods wil zijn ...” Athanasius wordt nu bisschop gewijd. Hij moet nu heel Egypte en Libië afreizen en overal priesters en gelovigen sterken. Niets voor luijeriken!

Hij is er weer! Arius ...

Verbannen is Arius. Naar de woestijn? Nee! Naar Ilyrië. Dat is nu de kust van Kroatië. Niet slecht! Op zo’n mooie plek doet de verbanning niet veel pijn. Méér nog: er zijn bisschoppen die zich helemaal niet aan de besluiten van het Concilie van Nicea houden en die het vertrouwen van de keizer weten te winnen om ten gunste van Arius te spreken. Eén van hen, Eusebius van Nicomedië, gaat ook nog Athanasius beschuldigen: “Hij heeft een kerk van arme arianse gelovigen geschonden, de kelk kapot geslagen en de heilige boeken verbrand! Dan heeft hij Bisschop Arsenius gedood en met de van hem afgehakte

hand tovenarij bedreven! Dan heeft hij een meisje tegen haar wil onkuis geweld aangedaan!” De gemoederen worden zó verhit, dat Keizer Constantijn in 335 een plaatselijk concilie laat samenkomen in Tyrus (nu: in Libanon). Athanasius komt en verdedigt zich: “Op de plek waar de arianen beweren dat ik een kerk zou hebben geschonden ... is nooit een kerk geweest! Ga maar kijken! Vraag de bewoners van de plek!” Wat gebeurt. Onschuld van Athanasius bewezen! “Bisschop Arsenius gedood en verminkt?” Athanasius laat de man halen. Hij leeft gewoon nog en heeft beide handen! Dan tegen het meisje: Athanasius: “Jongedame, je hoort waarvan ze mij beschuldigen. Mocht je voor God een eed willen zweren [Hij zal zwaar straffen als het een valse eed is!], zou je dan zeggen dat het wáár is, wat mijn vijanden beweren?” En de jongedame zegt: “Ja.” Oooo ... Waarschijnlijk omgekocht! Meineed!

Athanasius wordt als afgezet verklaard. Arius en zijn vrienden juichen! De bedroegen Keizer Constantijn is bereid niet Athanasius, maar Arius, weer alle eer te geven! Er wordt daartoe in Constantinopel een plechtige processie gehouden. Daarbij moet echter Arius zélf dringend naar de wc. Hij komt maar niet terug ... Men gaat kijken. Hij zit nog steeds op de wc. Dood! Met de darmen eruit hangend. Zoals bij Judas! Alsof de goede God heeft ingegrepen!

Afkoelen in het noorden

Zo zacht als ze met Arius waren, zijn ze met Athanasius *niet*: hij wordt verbannen naar het meestal frisse en regenachtige Trier. Niet zó ver van ons in de Lage Landen, trouwens. Maar echt ellendig gaat het hem ook niet: Maximinus, de plaatselijke bisschop, ontvangt Athanasius hartelijk. Vanuit Trier stuurt Athanasius nog altijd brieven naar Alexandrië, om zijn gelovigen te sterken in het ware geloof. Twee jaar verblijft hij in Trier. Dan, in 337, sterft Keizer Constantijn. Zijn zoon Constans volgt hem op. Bisschop Paulus I van Constantinopel spreekt de nieuwe keizer aan om hem te waarschuwen voor bedrog door de arianen. Resultaat? Bisschop Paulus mag bij Athanasius gaan wonen! In Trier. Eigenlijk mag

Athanasius na de dood van de vorige keizer terugkeren. Maar meeregerende Constantius II steekt daar een stokje voor in 338. Zelfs laat hij toe dat in Athanasius' plaats in Alexandrië een ariëers bisschop wordt benoemd ...

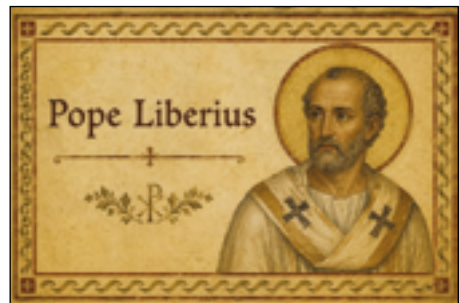
Niet opgeven!

Athanasius laat zich niet zomaar opzij duwen! Hij vertrekt naar Rome en gaat klagen bij de Paus Julius I. Deze laat alles grondig onderzoeken. Hij stelt vast: "Athanasius is onschuldig en nog altijd de echte bisschop van Alexandrië!" In 339 komen bijna honderd bisschoppen samen in Alexandrië en besluiten hetzelfde. Maar de ariëanse keizer gaat er zich weer mee bemoeien en laat niet toe dat Athanasius terugkeert. Erger: in 343 wordt de goede man alweer opgepakt. Tweede ballingschap! En nu beschuldigd dat hij een bisschop in Egypte vermoord zou hebben. Weer verklaart een kerkelijk onderzoek Athanasius onschuldig. Toch blijft hij gevangen: in Aquileia, bij wat nu Venetië is. De plaatselijke Bisschop

Fortunatianus verdedigt Athanasius. In 345 komen bisschoppen in Serdica (nu Sofia, hoofdstad van Bulgarije) samen. Ze sturen een gezantschap naar de keizer, om de onschuld van Athanasius te verdedigen. Lukt het? Ja! Er dreigt namelijk oorlog met Perzië en dus heeft de keizer ook steun van de katholieken nodig. Eindelijk, na tien jaar, mag Athanasius terug naar zijn bisdom. Hij wordt hartelijk onthaald door zijn gelovigen!

Slappe happen ...

In april 352 komt er nieuwe paus: Liberius. Na twee jaar laat de ariëanse Kei-

zer Constantius hem gevangen nemen! Hij wil de paus dwingen een geloofsbelijdenis te ondertekenen, waarin niet duidelijk staat dat Jezus God is. Laat de paus zich chanteren? Ja! Wat slap, zeg! Een jaar later, in 355, laat Keizer Constantius een kerkvergadering samenroepen in Milaan. Om Athanasius nu ook van kerkelijke kant te laten veroordelen. De keizer zet de 300 bisschoppen in zijn eigen paleis zwaar onder druk om een arianse geloofsbelijdenis te ondertekenen. Zwichten de bisschoppen? Ja! Ook slappelingen! Alleen Dionysius van Milaan, Eusebius van Vercelli en Lucifer (tja) van Cagliari laten zich *niet* chanteren. Ze worden daarom zelf in ballingschap gestuurd. In de nacht van 8 februari 356 bestormen troepen van de keizer de kerk waarin Athanasius zit. Alwéér gevangen genomen! Hij mag beginnen aan zijn derde ballingschap. Deze keer naar het hete Zuid-Egypte. Daar gaat Athanasius bij zijn vrienden monniken leven. Hij verneemt van zijn gelovigen dat de arianse bisschop, die onrechtmatig zijn plaats in Alexandrië is gaan innemen, de katholieken vervolgt. Athanasius schrijft tegen zijn meester. En Athanasius dúrft: hij noemt de arianse Keizer Constantius “een voorloper van de antichrist”! En de paus? Die zit nog altijd gevangen. Gaat hij akkoord met de afzetting en verbanning

door de keizer? Ja! In 357 schrijft Paus Liberius aan de keizer een brief met de titel 'Pro deifico'. Daarin schrijft hij letterlijk: “Toen ik vernam dat u hem [Athanasius], *terecht* had veroordeeld, stemde ik onmiddellijk in met uw oordelen. *Ik heb Athanasius, de vroegere bisschop van Alexandrië, uit de gemeenschap van ons allen verwijderd!*” Flauwe Paus Liberius danst dus naar de pijpen van een keizer die de katholieken vervolgt! De arianse en slappe bisschoppen mogen verder doen waar ze zin in hebben. De onschuldige en dappere verdediger van het katholiek geloof, Athanasius, wordt door de paus geëxcommuniceerd verklaard! De omgekeerde wereld! Niet voor niets wordt Liberius de eerste paus die niet als heilige geldt. Door zijn slapheid tegen de vijanden van het katholiek geloof en zijn onrechtvaardige veroordeling van de dappere man Gods, Athanasius!

Gered door een heiden?

4 november 361. Vervolger Constantius sterft. Wordt het nu beter? Zijn opvolger is Julianus. Met de bijnaam: de Afvallige. Hoewel gedoopt, gooit hij het christelijk geloof overboord en wil de onderdanen weer terugvoeren naar het oude heidendom. Wanneer er onder christenen ruzie is, met name tussen katholieken en arianen, vindt Julianus dat juist heel leuk: “Laat die Galileeërs elkaar maar kapot maken!” In Alexandrië nu, leven nog vele heidenen. Ze voelen zich aangemoedigd om de christenen aan te pakken. Hun eerste slachtoffer? De arianse bisschop, die net de katholieken had vervolgd! Julianus laat intussen toe dat “de ver-

bannen bisschoppen van de Galileërs” terug naar huis mogen. Dat doet Athanasius dus. Gaat hij wraak nemen op de vroegere vervolgers, de arianen? Nee! Ariaanse bisschoppen die berouw tonen, behandelt hij heel mild. Streng boetedoening krijgen echter de belangrijkste leiders van de arianen. Maar intussen wordt iemand zenuwachtig over Athanasius: Keizer Julianus! Hij merkt nu dat de christenen elkaar *toch* niet opvreten. Nu wordt hij giftig tegen de verzoenende Athanasius! Op 23 oktober 362 mag onze goede bisschop *wéér* inpakken: ballingschap 4 kan beginnen! Weer naar het hete zuiden!

Niet met mij!

Athanasius wordt het stilletjes aanzat. Hij doet alsof hij naar het zuiden vertrekt, maar sluipt in het geheim naar zijn bisschopsstad terug! Maar de keizerlijke politie zit hem op de hielen! Athanasius moet weer vluchten: met een boot de rivier Nijl op. Stroomopwaarts! Hij merkt echter dat de vervolgers van de keizer met hun boot dichterbij komen. Nu verandert Athanasius van tactiek: hij draait zijn

boot om, de vervolgers tegemoet! Eén geluk: die gasten kennen Athanasius niet van gezicht. Ze roepen hem toe: “Hee! Ergens Bisschop Athanasius gezien?” Hij: “Zeker! Kort geleden was hij daar, stroomopwaarts! Als jullie snel zijn ...” En wat roeien die soldaten nu echt snel! Weg van sluwe Athanasius! Ontsnapt! Intussen is Julianus in de oorlog getrokken tegen de Perzen. In een veldslag op 26 juni 363 kunnen die hem dodelijk verwonden. Stervend moet Julianus toegeven: “Galileeër [Jezus]! Gij hebt gewonnen ...” De nieuwe keizer, Jovinianus, laat Athanasius terugkeren!

*Nóg eens proberen?
Niet meer met Athanasius ...*

Al in februari 364 sterft Keizer Jovianus. De nieuwe baas? Keizer Valens. *Wéér* een ariiaan! Onmiddellijk beveelt hij: “Bisschoppen door Constantius verdreven, maar die onder Julianus of Jovinianus mochten terugkeren, moeten naar hun verbanningsoord terug!” Vijfde verbanning! Alleen: Athanasius laat zich niet meer pakken! Eerst verbijgt hij zich in een landhuis buiten de

stad. Dan zelfs in het graf van zijn ouders. Hij blijft de gelovigen leiden en moed geven. En die beschermen hem! Keizer Valens begint te merken, dat de Alexandrijnen een nieuwe arrestatie van hun geliefde bisschop niet meer zullen pikken! Athanasius mag terug! Voorgoed! De nu oude Athanasius blijft nu ongestoord preken en goede boeken schrijven. Hij heeft gewonnen! Het ware, oorspronkelijke katholiek geloof is gered! Het arianisme verdwijnt nu overal! Op 2 mei 373 sterft Athanasius vredig in zijn eigen bed, omringd door zijn priesters en trouwe gelovigen.

*Als we Sint Athanasius
niet hadden gehad ...*

Hoe herinneren zich de christenen Bisschop Athanasius van Alexandrië? De Katholieke Kerk verklaart Athanasius de Grote tot heilige en kerkleraar. De H. Gregorius van Nazianze (330-390, ook een kerkleraar) zei: “Athanasius bezat alle deugden (goede karaktereigenschappen). Hij was de ware pijler van de Kerk. Zijn leven en gedrag zijn een leefregel voor bisschoppen”. De H. John-Henry Newman schrijft: “Na de apostelen is Athanasius het belangrijkste werktuig [Gods] waardoor de hei-

lige waarheden van het christendom werden gered”.

Een bisschop, wat is dat?

Er zijn mensen die zeggen: “De Kerk is niet door Jezus gemaakt, maar door mensen.” Merk dat er een verschil is tussen “kerk” (kleine “k”) en “Kerk” (grote “K”). Het eerste is een gebouw om de goede God in te vereren, het tweede de gemeenschap van allen die met Jezus als hun hoofd verbonden zijn. En in die gemeenschap hebben bepaalde mensen van Jezus macht en opdracht gekregen om in Zijn plaats andere mensen te leiden. *Lucas 19, 10: “De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.” Johannes 20, 21: “Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend Ik u.” Lucas 10, 16: “Wie naar u luistert, luistert naar Mij; en wie u verstoot, verstoot Mij.” Mattheüs 28, 19.20: “Ga en maak alle volkeren tot Mijn leerlingen en doop hen in de Naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest en leer hun te onderhouden alles wat Ik u heb bevolen!”* Jezus laat dus mensen deelnemen aan de redding van de zielen van anderen en

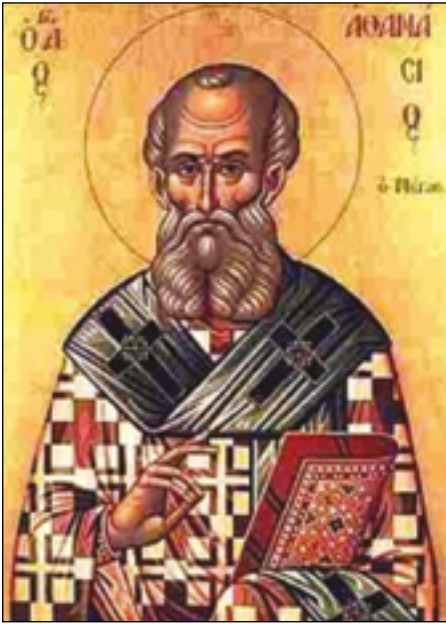
geeft aan bepaalde onder hen macht daartoe. Eerst aan de apostelen. *Lucas 6: “13 Hij [Jezus] riep Zijn leerlingen bij zich en koos er twaalf uit, aan wie Hij de naam van ‘apostel’ gaf.” Marcus 3: “14 Hij stelde [ze] aan om Hem te vergezellen en door Hem uitgezonden te worden om te prediken, 15 met de macht de duivels uit te drijven.” Het woord “apostel” betekent: bode, gezondene, mens die macht heeft gekregen van de uitzender om dingen in zijn plaats te doen. Eén van die apostelen maakt Jezus tot baas: *Mattheüs 16: “17 Zalig zijt gij Simon, zoon van Jona. 18 Ik zeg u: Gij zijt Petrus, steenrots. En op deze steenrots zal Ik Mijn Kerk bouwen en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen! 19 Ik zal u de sleutels geven van het Rijk der hemelen en wat gij zult binden op aarde, zal ook in de Hemel gebonden zijn en wat gij zult ontbinden op aarde, zal ook in de Hemel ontbonden zijn!”* Maar Jezus laat de apostelen helpen door leerlingen die ook van Hem volmacht krijgen, maar minder dan de apostelen. *Lucas 10: “1 Hierna wees de Heer tweeënzeventig anderen aan en zond hen per twee voor zich uit naar alle plaatsen, waarheen Hijzelf zou gaan. 2 Hij sprak tot hen: 3 ‘Ga, Ik zend u! 9 Zeg tot hen: Het Rijk Gods is nabij!’* Die 72 leerlingen krijgen opvolgers: priesters. De apostelen Paulus en Barnabas laten geen groep van gelovigen zonder. *Handelingen 14: “23 In elke gemeente stelden zij na gebed en vasten priesters [“presbyteroi”, letterlijk “oudsten”, maar hetzelfde woord als “priesters” uit het Oude Testament] voor hen aan.”* De*

apostelen krijgen ook opvolgers: bisschoppen. Dat komt van het Griekse woord “eposkopoi”: “opzichters”. Zij die kijken of het met de hun toevertrouwde gelovigen wel de goede kant opgaat. Zij krijgen hun macht door handoplegging, zoals de Apostel Paulus het bij Timotheüs deed: *2 Timotheüs 1: “6 Vergeet dus niet het vuur aan te wakkeren van Gods genade die in u is, door de oplegging van mijn handen.”* Bisschoppen zijn dus “grotere” priesters, want zij kunnen meer dan de andere priesters: priesters en andere bisschoppen wijden en het H. Vormsel toedienen. Zo kan Diaken Filippus wel mensen helpen bekeren en daarna dopen, maar hij kan niet “de H. Geest geven” (= het H. Vormsel toedienen). Daarvoor moet hij apostelen halen (*Handelingen 8, 14-17*).

Een goede bisschop, wat is dat?

De Apostel Petrus schrijft daarover: *1 Petrus 5: “1 De priesters onder u vermaan ik: 2 weid de kudden van God waarvan **gij de herders zijt**; hoed deze zoals **God het wil**: van harte en niet uit dwang, **met toewijding** en niet uit winstbejag. 3 Toon u een voorbeeld voor de kudde!”* Bisschoppen moeten dus goede herders van gelovige zielen

*En wat in tijden van kerkcrisis,
wanneer zelfs de paus meeloopt
met de vijanden?*

Je zou wensen dat het nooit gebeurt, maar wat als in de Kerk de meeste bisschoppen slap zijn en meelopen met vijanden van het ware geloof? En erger: wat wanneer de paus, de hoogste bisschop, zeker wat anders beslist dan Jezus' wil? Wel, we lezen het in de H. Schrift. *Galaten 2*: “*11 Maar toen Kefas [Petrus, de eerste paus] in Antiochië was gekomen, heb ik [Paulus, apostel en dus bisschop] hem in zijn gezicht weerstaan, want hij stond in het ongelijk. 14 Toen ik zag dat hun gedrag niet strookte met de waarheid van het Evangelie, zei ik het tegen Kefas waar allen bij waren*”. De H. Thomas van Aquino schrijft daarover: “Waar het geloof in gevaar is, moeten hoogwaardigheidsbekleders door onderdanen openlijk terecht gewezen worden”. Zoals de H. Athanasius het moest doen, ook tegenover zijn overste, Paus Liberius. Er zijn mensen die denken dat de gehoorzaamheid aan oversten op aarde, zeker aan de paus, bijna de hoogste plicht is, ook wanneer die schade zou aanrichten. Er zijn er zelfs die zeggen dat het zonder tegenstand tegen oversten ook wel zonder strijdende

zijn. De wil van God volgen en niet die van wie dan ook. Niet zoals die driehonderd bisschoppen in Milaan, die uit schrik verbannen te worden alles deden wat Keizer Constantius II hun in Milaan wilde opleggen. Maar wel zoals de H. Athanasius, die liever verbannen werd dan verrader van het Evangelie van Jezus. Jezus zelf zegt over herders van zielen: *Johannes 10*: “*11 Ik ben de Goede Herder. De Goede Herder geeft zijn leven voor zijn schapen. 12 Maar de huurling, die geen herder is, ziet de wolf aankomen, laat de schapen in de steek en vlucht ...*” Een bisschop moet dus ook een goede herder zijn, die vecht voor de redding van de hem toevertrouwde zielen en niet laf weggijkt. Zoals de H. Athanasius, die zelfs in zijn verbanningen zijn gelovigen nog schreef om hun zielen schoon en sterk te maken.

mensen zal goed komen. Ze noemen dan Jezus' belofte: *"De poorten van de hel zullen haar [Zijn Kerk] niet overweldigen!"* (Mattheüs 16, 18). Maar kijk eens naar de geschiedenis! Hoe kwam het goed? Doordat de christenen in de tribune gingen zitten, afwachten en niets doen? Nee! Door dappere strijders, vooral Athanasius. De goede God werkt dus het liefst door mensen als bereidwillige werktuigen. Nu leven we weer in tijden zoals die van Athanasius. Kerk- en geloofscrisis. Willen wij in deze tijd aan de kant gaan staan van de huidige opvolgers van Athanasius? Of liever in de tribune gaan zitten en kijken hoe anderen de hete kastanjes uit het vuur halen?

*Onze bisschoppen.
Dat het zeer goede mogen zijn!*

Wil het oorspronkelijke geloof, de Kerk nog voortbestaan ... dan moet je een goede paus hebben. Maar zolang een paus niet inziet dat hij bij het oorspronkelijke, bij de traditie, moet blijven? Dan heb je nieuwe Athanasiussen nodig. Goede, traditionele bisschoppen. Die kwamen er weer in 1988, door Mgr. Lefebvre. En nu die dreigden uit te sterven: afgelopen 1^e juli 2026: weer vier nieuwe. Bidden en offeren wij in de maand oktober voor hen, dat ze goede bisschoppen zijn! En dat er spoedig een einde komt aan de kerkcrisis! In de maand november zullen we offeren en bidden voor de vergeten zielen in het vagevuur.

Pater Koenraad Huysegems

De Heilige Clara van Assisi

II. Franciscus' plantje in het klooster

Het hart van de H. Clara stond dus wel in brand van liefdesvuur.

Wie bemint, zoekt gelijkvormigheid met de beminde. Wie kan Christus beminnen zonder Zijn lijden, Zijn armoede te beminnen? Clara begeesterden én het lijden én de armoede van de Godmens en daarom snakte ze er naar Hem in het een en het andere na te volgen.

Ze wilde lijden als Christus en door haar pijn het hare bijdragen aan wat ontbrak aan het lijden van de Heer; maar geen beul zou komen om in haar lichaam de bloedige striemen van de geseling te slaan, op haar hoofd de zwarte doornenkroon te zetten of nagels door haar handen en voeten te drijven en ze vast te spijkeren aan een kruis. Zijzelf zou door boetvaardigheid haar lichaam versterven.

Franciscus had haar een leefregel gegeven waarvan schering en inslag de boetvaardigheid was. Stipt onderhield ze wat was voorgeschreven, doch dat stilde haar dorst naar boete en lijden niet.

Men huivert wanneer men denkt aan de strengheid van haar lichaamskastijdingen. Het middeleeuws verhaal, waarvan eerder werd gesproken, zegt daarover: *“Van die wonderlijke kastijginge haars lichaams ware 't nutter te zwijgen dan te spreken, want zij zulke dingen dede in welke de wonderheid des hoorens zoude kijven met de waarheid der dingen”*.

De grofste pij was haar niet ruig genoeg: ze doorweefde ze met stekels van varkenshaar. Altijd liep ze blootvoets tot in het hartje van de winter. Haar bed was vaak de grond of een bundel harde wijngaardranken; haar hoofdkussen een steen of een blok hout. Ze vastte geheel het jaar door. Driemaal per week nam ze voedsel noch drank, en wat ze at om haar honger te stillen was hard en smakeloos.

Zo luidde zij de gestrengheid van de boete in die door de eeuwen zou heersen in de kloosters van de Clarissen. Ze besepte – hetgeen ook de H. Franciscus besepte – dat vermits de Heiland door te lijden heeft willen boeten voor de zonden van de mensen, datzelfde middel dient aangewend om te voldoen voor gruwelen tegenover God waaraan de wereld zich schuldig maakt. *“Zonder bloed, geen vergeving!”* heeft de H. Paulus, op ingeving van de H. Geest geschreven.

Niet slechts in Zijn lijden wilde ze gelijkvormig zijn aan de Welbeminde, ook in Zijn bewonderenswaardige armoede.

In de H. Schrift had ze dit woord gelezen: *“Hij was rijk en is voor ons arm geworden, opdat wij door Zijn armoede rijk zouden zijn”*.

Clara was rijk en ze is arm geworden voor Hem. Ze heeft schatten uitgedeeld aan de noodlijdenden en verlangde, zoals de H. Franciscus, op aarde niets anders te bezitten dan de schat van de allerhoogste armoede. Daarom wilde zij arm gekleed, arm gehuisvest, arm gevoed zijn. Daarom wilde ze voor arm doorgaan, arm genoemd worden, arm zijn. Daarom wilde ze niets in eigendom hebben, noch huis noch plaats, noch enig ding. Daarom wilde ze geen vaste inkomsten bezitten. Arm zijn als de Poverello, haar Vader, arm als Dege-
ne die geen steen had om het hoofd op te laten rusten, als beiden, arm leven, arm sterven, dat was het ideaal dat heel haar leven beheerste, en haar geestelijke dochters zou richting geven.

“Ik werp mij op de knieën,” schreef ze, “en buig ziel en lichaam ootmoedig neer voor onze Moeder de H. Roomse Kerk, voor de paus en bijzonder voor de heer kardinaal, die tot beschermers van de Orde van de Minderbroeders en van de onze is aangewezen, en aldus beveel ik hun al mijn tegenwoordige en toekomstige zusters aan; om de liefde van Hem, die arm neerlag in een kribbe, die arm leefde in deze wereld, en stierf op het Kruis beroofd van alles, smee ik Hem zorg te dragen voor Zijn kleine kudde die God de Vader in Zijn H. Kerk heeft doen geboren worden, door het woord en de voorbeelden van onze gelukzalige Vader de H. Franciscus, opdat zij de armoede en ne-

derigheid van Zijn welbeminde Zoon en van Zijn glorierijke Moedermaagd navolgen; en dat Hij de armoede, die wij aan God en aan onze gelukzalige Vader Franciscus hebben beloofd, doe onderhouden, dat Hij zich gewaardige mijn zusters daarin steeds meer en meer te onderrichten en ze er altijd in te bewaren”.

O die armoede, wat had zij ze lief! Méér misschien dan Franciscus die ze beschouwde als zijn bruid, zijn moeder, zijn koningin.

Maar Paus Gregorius IX vond de leefwijze volgens die allerhoogste armoede te streng en volgens menselijke berekening, onvoorzichtig, ja roekeloos. Hij kon de opvatting van een kloosterleven, gegrond op armoede niet goedkeuren. Daarom stelde hij haar voor enige verzachtingen op het gebied van de armoede toe te laten. Hij zou haar desnoods ontslaan van haar gelofte.

De heilige Abdis bedroefde deze houding van de H. Vader tot in het diepst van haar gemoed. *“Ontsla me van mijn zonden, Heilige Vader,”* zo bad ze, *“maar niet van mijn armoede!”*

Haar liefde voor haar armoede overwon: ze kreeg de mondelinge toelating, volgens de richtlijnen haar door Franciscus gegeven, te mogen leven in volkomen armoede.

Maar waarvan zal ze dan leven? Van haar arbeid en zo dat niet volstaat, zal ze haar toevlucht nemen tot de tafel van de Heer en aalmoezen vragen van deur tot deur.

Slechts zielen die op Gods Voorzienigheid meer betrouwen dan op eigen verstand en kracht kunnen zo het leven ingaan. Dat betrouwen bezat Clara, want de moederlijke hand van de Voorzienigheid heeft haar en haar dochters menigmaal op wonderbare wijze het nodige aangereikt.

Het gebeurde eens, toen haar kloostergemeente een vijftigtal zusters sterk was, dat er nog slechts één hompje brood voor handen was. De

Heilige deed het in vijftig stukjes breken – voor elke zuster een stukje – maar het brood vermeerderde dermate dat allen hun honger konden stillen. En toen eens de oliekruike leeg was en de bedelbroeder van het klooster ze wilde opnemen om olie te gaan halen in de stad, kwam ze plotseling boordevol.

Zo loonde God het betrouwen dat zijn arme dienstmaagd in Hem stelde bij het naleven van de heilige armoede.

Een paus, de liefde bewonderend die Clara bezielde voor de armoede, noemde ze de prinses van de armen. Wat een eretitel! Zou ook een edelvrouw zo vurig hebben getracht naar de titel van prinses, zoals Clara naar de eer de armste onder de armen te zijn?

Zo groeide ‘het plantje van de H. Franciscus’ tussen de muren van Sint-Damianus’ klooster, de geuren uitwasemend van haar deugden en gelijkvormigheid met de Heer.

En ga nu niet denken dat ze daar groeide als een bleke kelderplant, die lucht en licht moet ontberen. Neen, ze groeide in het warme zomerlicht van

het volle mooie leven. Blij en opgeruimd, als een zomerkind, konden noch haar boete noch haar armoede, de lieve lach doen verwelken die steeds op haar rein gelaat speelde. En ze wilde dat al haar kinderen, zoals de zonen van Franciscus, steeds met opgewekte zin de Heer zouden dienen en de strengste voorschriften van de Regel blijmoedig zouden naleven.

Clara was een heilige, en zoals het gaat met al die begenadigden Gods, die zich verdoken houden voor de ogen van de mensen, brak de roem van haar mooi en heldhaftig leven door slot en muur, verspreidde zich in het bergstadje Assisi, en ging van daar de wijde wereld in.

Men wist dat in San Damiano een heilige leefde. Paus Alexander IV die

Clara zal heilig verklaren, verwoordt de invloed die van haar leven uitging met de volgende dichterlijke beschouwing: *“Ze brak in het enge verblijf van haar eenzaamheid het reukvat van haar lichaam en de balsem van haar heiligheid geurde heerlijk door heel de H. Kerk”*.

(wordt vervolgd)

Uit: Don Bosco's Lees-Serie nr. 57

Schatkisten

Hoe vol waren de Schatkisten van juni, juli en augustus 2026?

	juni	juli	aug.
Aantal Schatkisten:	15	11	11
Dagelijkse Toewijding	427	303	336
H. Mis	90	60	92
H. Communie	74	44	73
Geestelijke Communie	238	192	258
Offers	729	345	739
Tientjes	1.524	978	1.468
Bezoek aan het Allerheiligste	75	98	113
Meditatie	186	174	225
Goed Voorbeeld	494	352	387
Puntje	374	270	332

Puntje

Luister eens, het Puntje voor oktober is:

Wees apostel!

Beste Kruisvaarders,

“Indien Jezus werkelijk mijn beste Vriend is, waarom zou ik Hem dan voor mijn andere vrienden verbergen?”

In de maand oktober hebben wij een mooi puntje: iedere dag iemand iets over Jezus trachten te vertellen of deze dichter bij Jezus te brengen. Dit Puntje is niet toevallig gekozen. Oktober is immers de maand van de missies. We bidden en offeren voor al die priesters, broeders en zusters die naar verre streken trokken en trekken om er het Evangelie te gaan verkondigen en zielen te redden.

Misschien denken jullie: ‘Maar hoe kan ik dat? Ik ben toch geen priester, broeder of zuster? Ik kan toch geen missionaris zijn! Ik kan niet zomaar tegen een wildvreemde beginnen te spreken – en dan nog wel over de godsdienst? Daartoe ontbreekt het me aan moed!’ Misschien denken jullie zelfs wel: ‘Ik denk dat ik mijn catechismus niet genoeg ken!’

Beste Kruisvaarders, met anderen over Jezus spreken is inderdaad niet altijd even makkelijk. En toch vraagt onze Heer van ons dat wij Hem niet alleen zelf kennen en beminnen, maar dat wij ook proberen Hem aan anderen bekend te maken. Jezus gaf Zijn apostelen en

alle katholieken de opdracht: *“Ga en onderwijs alle volkeren!”* (Mt. 28, 19) Bovendien: hebben wij als E.K.-ers ook niet als stuk van onze strijdkreet *“wees apostel”*? Aldus, dit Puntje past bij ons! Zijn we niet bevreesd!

Indien iemand iets heeft ontdekt waarvan hij weet dat het heel goed is, dan spreekt die persoon er quasi vanzelf over tegen anderen: bijvoorbeeld: ‘Beste Karel, zie eens welke lekkere snoep of leuk speelgoed ik in de winkel heb gevonden!’ Of men zegt tegen de vrienden: ‘Weet je wat ik nu heb ontdekt: dit of dat! Dat moet je ook eens proberen!’ Wij, beste Kruisvaarders, hebben niet een of ander product in de supermarkt leren kennen, ja: wij hebben niet *iets*, maar *iemand* gevonden die oneindig

veel beter is dan alles wat de wereld ons kan geven: wij hebben Jezus gevonden! Wij weten dat Hij God is: de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij heeft ons geschapen, is voor ons gestorven, is werkelijk tegenwoordig in het Allerheiligste Sacrament en Hij wil ons eeuwig geluk in de Hemel. Ja, beste Kruisvaarders, kunnen wij dit voor onszelf houden? Neen!

Kijken we naar het voorbeeld van de Apostel Andreas. Toen Andreas Jezus aan de oevers van de Jordaan had leren kennen, ging hij onmiddellijk naar zijn broer Simon Petrus en sprak: *“Wij hebben de Messias gevonden!”* Andreas hield Jezus niet voor zich alleen.

Toen de Apostel Filippus zijn vriend Nathaniël ontmoette, nodigde hij deze ook enthousiast uit naar Jezus te komen: *“Kom en naar Jezus zien!”*.

Nadat Jezus ten Hemel was opgestegen, trokken de apostelen naar alle windstreken om de ‘Blijde Boodschap’ te verkondigen.

De eerste christenen welke Jezus uit de mond van de apostelen hadden leren kennen, hielden ook Jezus niet voor zich. Zij spraken iedereen over

Jezus. Zo verspreidde zich onze Moeder de H. Katholieke Kerk.

Beste Kruisvaarders, wij hoeven om dit Puntje uit te voeren eigenlijk geen grote preken te houden. Wij kunnen vooreerst naar één gelegenheid per dag zoeken om anderen dichter bij Jezus te brengen. Bijvoorbeeld thuis. Thuis zijn er misschien zelfs de meeste gelegenheden. Men kan eraan denken om voor het eten te bidden en te zeggen: *“Zullen we eerst bidden?”* Men kan ook de broertjes en zusjes ... en misschien de ouders herinneren aan het avondgebed. Indien iemand droevig is, kan men zeggen: *“We kunnen er eens voor bidden!”* Of je kan thuis ook vertellen wat men in de catechismus heeft gehoord of een voorbeeld uit het leven van een heilige verhalen. Dat zal hen stichten om het goede te doen en het kwade te laten.

Beste Kruisvaarders, soms is spreken zelfs niet nodig. Als men thuis niet meedoet aan mopperen, als men vriendelijk blijft na een onaardigheid, indien we zonder klagen ons werk doen, als men om vergeving vraagt na een fout, dan zal onze omgeving zich de vraag stellen: *‘Waarom doet hij/zij dat eigenlijk?’*. Omwille van Jezus. Om Hem een vreugde te bereiden. Zo spreken we over Jezus, zonder een woord te zeggen. Onze daden spreken soms luider dan woorden. We zullen werkelijk apostelen zijn!

Ook op school zijn gelegenheden. Indien iemand vraagt waarom men een bepaalde zonde niet wil doen, geef dan geen beschaamd antwoord. Zeg moedig: *“Omdat ik katholiek ben, omdat ik Jezus wil dienen, omdat ik naar de He-*

mel wil!” Misschien hoort men iemand praten over God of over de Kerk en die persoon zegt iets wat niet juist is. Dan kan men rustig alles verklaren zoals men het in de catechismus heeft geleerd. Ook op school kan men overigens over Jezus spreken door louter daden te verrichten: eenzamen opzoeken, verdrietigen troosten, eerlijk te spelen, ijverig zijn.

Een mooi voorbeeld bij dit Puntje is de H. Dominicus Savio. Hij was zelf nog maar een jongen, maar hij begreep dat een vriend van Jezus niet alleen aan zijn eigen ziel moet denken. Hij wilde dat ook zijn vrienden goede katholieken zouden worden en uiteindelijk in de Hemel zouden komen. Wanneer jongens ruzie maakten, probeerde hij vrede te stichten. Wanneer hij merkte dat iemand iets verkeerd deed, durfde hij hem daarop aan te spreken. Hij schaamde zich niet om over God te spreken, want hij wist: *“Indien Jezus werkelijk mijn beste Vriend is, waarom zou ik Hem dan voor mijn vrienden verbergen?”*

En er is nog een andere heilige die ons iets belangrijks leert: de heilige Theresia van Lisieux. Zij wilde missionaris worden en zielen voor Jezus winnen. Zij heeft echter haar klooster niet verlaten. Toch wordt zij de patrones van de missies genoemd. Hoe kon dat? Omdat zij iedere kleine daad uit liefde tot Jezus deed en voor de bekering van zielen bad. Dat leert ons dat apostolaat eigenlijk niet moeilijk, iets groots of opvallends hoeft te zijn.

Soms is apostolaat een klein woord. Een goed voorbeeld. Een ge-

bed. Soms is apostolaat eenvoudigweg niet beschaamd zijn om zichtbaar een kruisje om de hals te dragen.

Aldus, beste Kruisvaarders, zoek iedere dag één gelegenheid om iemand dichter bij Jezus te brengen en indien je daarin een poging hebt ondernomen, dan mag je dit aanduiden op de Schatkist.

Tenslotte echter nog een tip, die heel belangrijk is: wanneer men 's morgens opstaat, voeg dan aan uw morgengebed volgende smeekbede toe: “Jezus, geef mij vandaag de gelegenheid om iemand over U te spreken en geef me de genade het op de juiste wijze te doen!” Niet wij zijn het die iemand tot Jezus brengen, maar het is Jezus zelf door ons! Vergeten we dat niet! Gebed en apostolaat horen samen, indien apostolaat vruchtbaar wil zijn!

Beste Kruisvaarders, *wees apostel!*

Gods zegen,

Pater Matthias De Clercq, EK-Kruisridder

De Heilige Handelingen - Mijn taak

De Consecratie-handeling

Eerste Gebed om Aanvaarding

Wij zijn dicht genaderd tot de Consecratie. Het gebed aan het einde van deze tekst vraagt God het brood en de wijn te willen aannemen. De *woorden* van dit gebed zijn zeer mooi; zij smeken God de offergaven te aanvaarden, die zoveel waarde voor Hem hebben, nu de offers van allen in de Kerk zowel als die van ons eraan toegevoegd zijn. Nog mooier misschien is de *handeling* die de priester stelt.

Wanneer in de Tempel te Jeruzalem (waar Onze Lieve Heer dikwijls bad) een dier als slachtoffer aan God werd opgedragen, legde de priester de handen op de kop van het dier om daardoor te kennen te geven dat het niet langer meer toebehoorde aan de persoon die het had gegeven, maar aan God. Eens per jaar ook strekte de priester de handen uit over de kop van een bok om er zo de zonden op te leggen van het volk, dat boete had gedaan en de bok, de “*zondebok*” geheten, werd de woestijn ingedreven als een blijk, dat de zonden van het volk waren weggegaan.

Op deze wijze herinneren de uitgestrekte handen van de priester ons eraan, hoe Jezus onze Zondebok was aan het Kruis. Zoals Isaïas zei: “*Hij*

droeg onze zonden”. Wij zien, hoe gehoorzaam Hij wacht op het bevel van de priester om binnen te treden in het brood en de wijn, juist zoals Hij op Calvarië wachtte op het Woord van de Vader om zijn leven weg te geven voor ons en juist zoals Hij iedere dag en ieder ogenblik van de dag op het Altaar wacht voor ons welzijn. Hoe kunnen wij na dit alles nog zelfzuchtig, trots en onaangenaam zijn?

De woorden “*geheel uw huisgezin*” brengen ons dicht bij Hem op een zeer innige en vertrouwelijke manier en duiden erop, dat ik en iedereen in de kerk helpen bij het opdragen van de H. Mis. De woorden “*bestuur onze dagen in Uw vrede*” werden aan het gebed toegevoegd, toen in het jaar

452 de legers van de Hunnen Italië in de helft van de bevolking in de ste-
binnenvielen, honger, ruïnes en dood den stierf.
veroorzakend. Het was een tijd waar-

Wij smeken U dan, o Heer,
wil dit offer genadig aanvaarden,
dat de priester opdraagt aan U
en dat wij, kinderen van uw huisgezin,
tezamen met hem opdragen.
Geef ons uw vrede iedere dag.
Houd ons ver van de paden, die naar de Hel leiden,
en reken ons allen onder Uw uitverkoren schapen.

Het eerste Gebed om Aanvaarding

Wil door een hemelse zegen,
dit brood en deze wijn maken tot
Uw Lichaam en Bloed.
Verleen, dat wij Uw lieflijke wegen zoeken
en al onze schreden richten naar U.

Secreta-gebed, naar de H. Thomas van Canterbury

Tweede Gebed om Aanvaarding

We kunnen gemakkelijk zien, wanneer het volgende gebed begint. De ceremonie immers, die er mede gepaard gaat, bestaat uit vijf kruistekens over het brood en de wijn, welke tekens we zien terugkeren onmiddellijk na de Consecratie.

De woorden die deze kruistekens begeleiden, zijn zeer moeilijk te vertalen in het Nederlands, maar we moeten het toch proberen, omdat zij zulk een grote betekenis voor onszelf hebben. Steeds opnieuw hebben we herhaald dat het brood en de wijn de plaats innemen van de offerande van onszelf en we moeten ons hoeden er ook maar iets van terug te ne-

men. Onze Lieve Heer moet het wel zo hebben bedoeld, daar de H. Mis immers geen volle zin zou hebben, wanneer wij er niet iets van onszelf in zouden leggen; we zouden alleen

maar nutteloze toeschouwers zijn. Eén van de Secreta-gebeden zegt ons dit. Het vraagt dat wij *“door het opdragen van deze smetteloze Hostie zelf veranderd mogen worden in een offergave, welgevallig aan U”*.

Bij het *eerste* kruisteken vragen wij dat de offerande van onszelf “gezegend” moge worden. Ons leven werd reeds gezegend door het Doopsel en het Vormsel, door gebeden en katholiek onderricht. We bidden nu, dat we zo zullen leven, dat het ook altijd gezegend moge blijven.

Bij het *tweede* kruisteken vragen wij dat onze offergave ook “bijgeschreven” moge worden, dat Onze

Lieve Heer als het ware onze namen moge inschrijven op de lijst van zijn soldaten, die nooit lafaards willen zijn.

Bij het *derde* kruisteken vragen wij dat onze offergave “goedgekeurd” moge worden. Is het niet iets groots om aan God te vragen, dat Hij altijd blij moge zijn met alles wat wij doen?

Bij het *vierde* kruisteken vragen wij dat ons offer “redelijk” moge zijn, dit wil zeggen, dat al onze handelingen wijs en verstandig mogen zijn.

Bij het *vijfde* kruisteken vragen wij dat wij “welgevallig mogen zijn aan God”, hetgeen betekent dat wij zorg moeten dragen om uit te vinden en daarna uit te wissen alles wat ons niet welgevallig maakt aan God.

Hier nu is onze offergave, o Heer.

Gewaardig U dit offer en onszelf te maken:

Gezegend ✠, alsof het van Uzelf was;

Aangenomen ✠, toebehorend aan U voor alle eeuwigheid;

Goedgekeurd ✠, dit is zoals Gij wenst;

Redelijk ✠, goed voor al onze noden;

Welgevallig ✠, heilig voor Uw Aanschijn
en moge het worden het Lichaam en Bloed
van de Zoon, die Gij zo zeer liefhebt,
Jezus Christus, onze Heer.

Tweede Gebed om Aanvaarding

Moge deze Offergave, die U wordt toegeheiligd
onze harten zuiveren en ons vandaag voeren
tot een meer hemelse levenswandel.

Secreta-gebed, Zondag onder het Octaaf van Sacramentsdag

Jaarprogramma 2026

Wanneer?	Waar?	Wat?
van t/m		
03-10	Banneux (B)	Districtsbedevaart
11-10	Leiden	Patroonsfeest
17-10	Utrecht	Bijeenkomst Derde Orde <i>bedevaart</i>
24-10	Gerwen	Aanbiddingsdag
07-11	Utrecht	Bijeenkomst Derde Orde
08-11	Utrecht	Patroonsfeest
14-11	Den Haag	Mars voor het Leven
22-11	Gerwen	Patroonsfeest
22-11	Leiden/Utrecht	Koordag i.v.m. H. Cecilia
29-11	Gerw./Lei./Utr.	Adventsbezinning (+ Derde Orde + M.I.)
16-12	Gerwen/Utrecht	Gulden Mis
18-12	20-12 Antwerpen	J.K.I.-weekend internationaal
27-12	29-12 Nader te bepalen	E.K.-Kerstkamp

2027

05-02	07-02	Someren (NL)	Gezinsweekend

Onze Overledenen

Hr.	J.H.	de Heisakkers	Eindhoven	01	10	1995
Mevr.	J.C.M.	van Doeveren	Delft	05	10	2007
Mevr.	E.M.	van Os-van Leeuwen	Groesbeek	05	10	2011
Hr.	F.J.	Pelgrom	Amsterdam	09	10	1990
Mevr.	H.W.J.	Hooreman-Alders	Haarlem	10	10	2022
Hr.	Ch.	Manders	Den Haag	11	10	2011
Hr.	H.C.	de Vreede	Nootdorp	11	10	2013
Mevr.	M.G.	Nutters-von Hombracht	Den Haag	18	10	2019
Mevr.	E.E.M.	Nikkelen-Braudigom	Haarlem	22	10	2004
Mevr.	W.M.	Bruines-Dona	Amsterdam	22	10	2005
Mej.	J.T.H.	Willems	Nijmegen	24	10	1999
Mevr.	A.	Hennekes	Arnhem	27	10	2004
Hr.	M.J.	van Haren	Nijmegen	27	10	2012
Mej.	H.T.H.	Pepels	Stein	31	10	2005

Hr.	H.B.	Visser	Leiden	11	11	1997
Mevr.	M.C.C.	Mozes-Plomp	Leiden	14	11	2020
Mevr.	P.M.	Favejée-Hoppenbrouwer	Papendrecht	15	11	2014
Hr.	J.C.	Jaspers	Heerlen	16	11	1990
Hr.	W.J.	Bongers	Hilversum	22	11	2018
Hr.	J.B.M.	Komen	Rijswijk	29	11	1997
Hr.	H.W.	van der Ven	Arnhem	29	11	2017
Kevin	F.J.	de Beer	Utrecht	29	11	2020

In november: dagelijks een volle aflaat voor de zielen in het vagevuur!

Algemene voorwaarden:

- gaan biechten (eventueel 8 dagen vóór of na),
- de H. Communie ontvangen op de dag zelf,
- gebed tot intentie van de Heilige Vader, te weten: verheffing van de Kerk, uitbreiding van het geloof, uitroeiing van de ketterij, bekering van de zondaars, eenheid onder de christelijke vorsten en het welzijn van het christelijk volk.
- uitsluiting van alle gehechtheid aan iedere zonde, zelfs de dagelijkse zonde,
- de bedoeling hebben de volle aflaat werkelijk te verdienen.

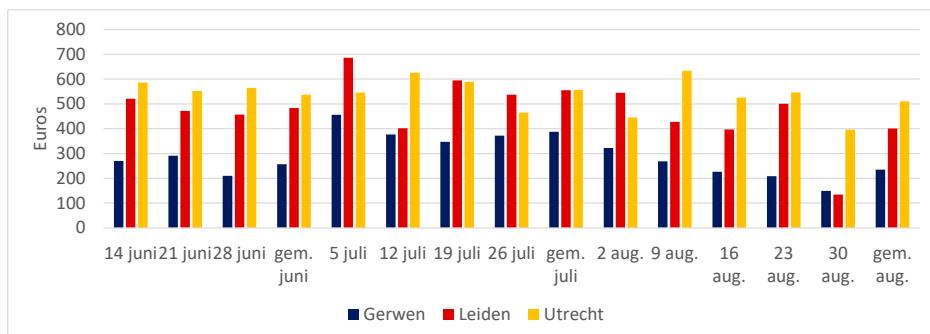
Dag van Allerzielen:

- bezoek brengen aan een kerk, publieke of half publieke kapel, met de bedoeling te bidden voor de zielen,
- 1 Onze Vader en 1 Credo bidden tot intentie van de Heilige Vader.

1 t/m 8 november:

- bezoek brengen aan een kerkhof,
- gebed voor de zielen in het vagevuur en tot intentie van de Heilige Vader

Collecten in de maanden juni, juli en augustus 2026

GEZINSWEEKEND

5-7 FEBRUARI 2027

De Hoof Someren (NL)

€275-335 PER GEZIN

aanmelden: via de website of QR

meer informatie: www.fsspx.be

vragen: gezinsweekend@fsspx.be

Ora et labora

Kalender Gerwen

Oktober

Rozenkransmaand

do.	1	17.30	Lof	Eerste donderdag v.d. maand, Votiefmis v. O.H.J.Chr. Hoge priester (3 ^e kl.); ged. H. Remigius, biss. en bel.
		18.30	H. Mis	
vr.	2	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. HH. Engelbewaarders
		18.30	H. Mis	
za.	3	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd (3 ^e kl.); <i>Districtsbedevaart naar Banneux</i>
zo.	4	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2^e kl.); ged. 19^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
ma.	5	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. HH. Placidus en gez., mart.
di.	6	18.30	H. Mis	H. Bruno, bel. (3 ^e kl.)
wo.	7	7.15	H. Mis	Feest v. O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2 ^e kl.); ged. H. Marcus, paus en bel.
do.	8	17.30	Lof	H. Brigitta van Zweden, weduwe (3 ^e kl.); ged. HH. Sergius, Bacchus, Marcellus en Apulejus, mart.
		18.30	H. Mis	
vr.	9	7.15	H. Mis	H. Johannes Leonardi, bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Dionysius, Rusticus en Eleutherius, mart.
za.	10	9.00	H. Mis	H. Franciscus Borgia, bel. (3 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	11	10.30	Hoogmis	20^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	12	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
di.	13	18.30	H. Mis	H. Eduardus, koning en bel. (3 ^e kl.)
wo.	14	7.15	H. Mis	H. Callixtus I, paus en mart. (3 ^e kl.)
do.	15	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Theresia v. Avila, maagd (3 ^e kl.)
vr.	16	7.15	H. Mis	Kerkwijdingsfeest v.d. kerken, wier wijdingsfeest niet bekend is (1^e kl.; Bisd. 's Hertogenbosch)
za.	17	9.00	H. Mis	H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3 ^e kl.)
zo.	18	10.30	Hoogmis	21^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); ged. Uitbreiding v.h. Geloof; <i>Missiezondag; tweede collecte voor de missies</i>
ma.	19	-----	geen H. Mis	H. Petrus v. Alcantara, bel. (3 ^e kl.)
di.	20	18.30	H. Mis	H. Johannes v. Kenty, bel. (3 ^e kl.)
wo.	21	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Hilarion, abt, en HH. Ursula en gezellinnen, maagden en mart.
do.	22	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)

vr.	23	7.15	H. Mis	H. Antonius Maria Claret, biss. en bel. (3 ^e kl.)
za.	24	9.00	H. Mis	H. Rafaël, aartsengel (3 ^e kl.)
		10.00		Aanbiddingsdag!
		13.00		<i>Uitstelling en 1^e Rozenhoedje</i>
		15.00		<i>2^e Rozenhoedje</i>
		17.00		<i>Kruisweg</i>
		17.45		<i>3^e Rozenhoedje</i>
				<i>Sluiting met Sacramentele Zegen</i>
zo.	25	10.30	Hoogmis	Feest v. Christus Koning (1^e kl.) (22 ^e zondag na Pinksteren); na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus
ma.	26	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Evaristus, paus en mart.
di.	27	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
wo.	28	7.15	H. Mis	HH. Simon en Judas, apostelen (2 ^e kl.)
do.	29	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
vr.	30	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
za.	31	9.00	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>

November

zo.	1	10.30	Hoogmis	Allerheiligen (1 ^e kl.); ged. 23 ^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
ma.	2	10.30	Requiem (2)	Allerzielen (1 ^e kl.)
		aansl.	Requiem (3)	
		19.00	gezongen Requiem (1)	
di.	3	18.30	H. Mis	H. Hubertus, biss. en bel. (3 ^e kl.; Bisdom 's Hertogenbosch); na de H. Mis zegening v.h. Hubertusbrood
wo.	4	7.15	H. Mis	H. Carolus Borromeüs, biss. en bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Vitalis en Agricola, mart.
do.	5	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Odrada, maagd (3 ^e kl.; Bisdom 's Hertogenbosch)
vr.	6	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand
za.	7	-----	geen H. Mis	(Eerste zaterdag) H. Willibrordus , patroon v. Nederland (1 ^e kl.)
zo.	8	10.30	Hoogmis	24^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.) (5 ^e ingehaalde zondag na Driekoningen)
ma.	9	18.30	H. Mis	Wijding v.d. Basiliek v.d. Allerheiligste Verlosser (St. Jan van Lateranen) (2 ^e kl.); ged. H. Theodorus, mart.

di.	10	18.30	H. Mis	H. Andreas van Avellino, bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Tryphon, Respicius en Nympha, maagd, mart.
wo.	11	7.15	H. Mis	H. Martinus, biss. en bel. (3 ^e kl.); ged. H. Mennas, mart.
do.	12	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Martinus I, paus en mart. (3 ^e kl.)
vr.	13	7.15	H. Mis	H. Didacus bel. (3 ^e kl.)
za.	14	9.00	H. Mis	H. Josaphat, biss. en mart. (3 ^e kl.); <i>Mars voor het Leven in Den Haag</i>
zo.	15	10.30	Hoogmis	25^e zondag na Pinksteren (2^e kl.) (6^e ingehaalde zondag na Driekoningen)
ma.	16	18.30	H. Mis	H. Gertrudis, maagd (3 ^e kl.)
di.	17	18.30	H. Mis	H. Gregorius de wonderdoener, biss. en bel. (3 ^e kl.)
wo.	18	-----	geen H. Mis	Wijding v.d. basilieken v.d. HH. Petrus en Paulus (3 ^e kl.)
do.	19	17.30	Lof	H. Elizabeth, weduwe (3 ^e kl.); ged. H. Pontianus I, paus en mart.
		18.30	H. Mis	H. Felix van Valois, bel. (3 ^e kl.)
vr.	20	7.15	H. Mis	Opdracht v.d. H. Maagd Maria (3 ^e kl.)
za.	21	9.00	H. Mis	
zo.	22	10.30	Hoogmis	H. Clemens I, paus en mart. (2^e kl.); ged. 26^e en laatste zondag na Pinksteren (misformulier v.d. 24^e zondag); <i>Patroonsfeest!</i>
ma.	23	18.30	H. Mis	H. Clemens I, paus en mart. (1^e kl.)
di.	24	18.30	H. Mis	H. Johannes van het Kruis, bel. en kerkl. (3 ^e kl.); ged. H. Chrysogonus, mart.
wo.	25	7.15	H. Mis	H. Catharina v. Alexandrië, maagd en mart. (3 ^e kl.)
do.	26	17.30	Lof	H. Sylvester, abt (3 ^e kl.); ged. H. Petrus van Alexandrië, biss. en mart.
		18.30	H. Mis	H. Oda, maagd (3 ^e kl.; Bisdom 's Hertogenbosch)
vr.	27	7.15	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
za.	28	9.00	H. Mis	
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	29	10.30	Hoogmis	1^e zondag v.d. Advent (1^e kl.); <i>start Novene tot Maria Onbevlekt Ontvangen</i>
		13.00		1 ^e voordracht
Advents- bezinging		13.45		meditatie in stilte
		14.15		2 ^e voordracht
		15.00		Lof met Rozenhoedje
		16.00		einde
ma.	30	18.30	H. Mis	H. Andreas, Apostel (2 ^e kl.), ged. van de Advent

Activiteiten in Gerwen

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdag 10 en 31 okt.; 28 nov. (van 10.30-12.00 uur)

J.K.I.-bijeenkomsten: 11 okt. en 29 nov. (Adventsbezinning)

E.K.-bijeenkomsten: 18 okt. en 15 nov.

Geloofsverdieping volwassenen: 5 okt. en verder nader te bepalen

Aanbiddingsdag: 24 okt.

Komst van Sinterklaas: 21 nov.

Patroonsfeest: 22 nov.

Adventsbezinning: 29 nov.

Gebedsinitiatief:

na de Hoogmis op de 1^e **zondag** van de maand

- **Dames:** roepingen

na de Hoogmis op de 2^e **zondag** van de maand

- **Dames en Heren:** bekeringen en heiliging van het familieleven

Kalender Leiden

Oktober

Rozenkransmaand

vr.	2	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand; Feest v.d. HH. Engelbewaarders (3 ^e kl.)
za.	3	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd (3 ^e kl.); <i>Districtsbedevaart naar Banneux</i>
zo.	4	10.30	Hoogmis	19^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
vr.	9	-----	geen H. Mis	H. Johannes Leonardi, bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Dionysius, Rusticus en Eleutherius, mart.
za.	10	-----	geen H. Mis	H. Franciscus Borgia, bel. (3 ^e kl.)
zo.	11	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2^e kl.); ged. 20^e zondag na Pinksteren; <i>Patroonsfeest!</i>
vr.	16	18.30	H. Mis	H. Hedwig, weduwe (3 ^e kl.)
za.	17	9.00	H. Mis	H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3 ^e kl.)
zo.	18	10.30	Hoogmis	21^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); ged. Uitbreiding v.h. Geloof; <i>Missiezondag; tweede collecte voor de missies</i>
vr.	23	-----	geen H. Mis	H. Antonius Maria Claret, biss. en bel. (3 ^e kl.)
za.	24	-----	geen H. Mis	H. Rafaël, aartsengel (3 ^e kl.)
zo.	25	10.30	Hoogmis	Feest v. Christus Koning (1^e kl.) (22^e zondag na Pinksteren); na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus
vr.	30	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
za.	31	9.00	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
		10.20	Onderricht	Godsdienstlessen

November

zo.	1	10.30	Hoogmis	Allerheiligen (1 ^e kl.); ged. 23 ^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
ma.	2	10.30	Requiem (2)	Allerzielen (1 ^e kl.)
		aansl.	Requiem (3)	
		19.00	gezongen Requiem (1)	
vr.	6	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
za.	7	9.00	H. Mis	(Eerste zaterdag) H. Willibrordus , patroon v. Nederland (1 ^e kl.); daarna uitstelling tot 13.00 uur
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	8	10.30	Hoogmis	24^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.) (5 ^e ingehaalde zondag na Driekoningen)
vr.	13	18.30	H. Mis	H. Didacus bel. (3 ^e kl.)
za.	14	9.00	H. Mis	H. Albricus, biss. en bel. (3 ^e kl.; Bisdom Rotterdam); ged. H. Josaphat, biss. en mart.; <i>Mars voor het Leven in Den Haag</i>
zo.	15	10.30	Hoogmis	25^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.) (6 ^e ingehaalde zondag na Driekoningen)
vr.	20	18.30	H. Mis	H. Felix van Valois, bel. (3 ^e kl.)
za.	21	9.00	H. Mis	Opdracht v.d. H. Maagd Maria (3 ^e kl.)
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	22	10.30	Hoogmis	26^e en laatste zondag na Pinksteren (2 ^e kl.) (misformulier v.d. 24 ^e zondag); <i>Koordag i.v.m. H. Cecilia</i>
vr.	27	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
za.	28	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	29	10.30	Hoogmis	1^e zondag v.d. Advent (1 ^e kl.); <i>start Novene tot Maria Onbevlekt Ontvangen</i>
		13.00		1 ^e voordracht
Advents-		13.45		meditatie in stilte
bezinging		14.15		2 ^e voordracht
		15.00		Lof met Rozenhoedje
		16.00		einde

Activiteiten in Leiden

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdagen 31 okt.; 7, 21 en 28 nov. (van 10.20-12.00 uur)

E.K.-bijeenkomsten: 4 okt. en 29 nov.

J.K.I.-bijeenkomsten: 18 okt. en 15 nov.

Geloofsverdieping volwassenen en M.I.: 23 en 29 nov.

Patroonsfeest: 11 okt.

Koordag: 22 nov.

Adventsbezinning: 29 nov.

Gebedsinitiatief: voor roepingen: na de Hoogmis op de 3^e zondag van de maand

Kalender Utrecht

Oktober

Rozenkransmaand

vr.	2	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand; Feest v.d. HH. Engelbewaarders (3 ^e kl.)
za.	3	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd (3 ^e kl.); <i>Districtsbedevaart naar Banneux</i>
zo.	4	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2^e kl.); ged. 19^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
vr.	9	-----	geen H. Mis	H. Johannes Leonardi, bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Dionysius, Rusticus en Eleutherius, mart.
za.	10	-----	geen H. Mis	H. Franciscus Borgia, bel. (3 ^e kl.)
zo.	11	10.30	Hoogmis	20^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	16	18.30	H. Mis	Kerkwijdingsfeest v.d. kerken, wier wijdingsfeest niet bekend is (1^e kl.; Bisdom Utrecht)
za.	17	10.30	H. Mis	H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3 ^e kl.); <i>Bijeenkomst Derde Orde (Bedevaart naar Heiloo)</i>
zo.	18	10.30	Hoogmis	21^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); ged. Uitbreiding v.h. Geloof; <i>Missiezondag; tweede collecte voor de missies</i>
vr.	23	18.30	H. Mis	H. Antonius Maria Claret, biss. en bel. (3 ^e kl.)
za.	24	9.00	H. Mis	H. Rafaël, aartsengel (3 ^e kl.)
zo.	25	10.30	Hoogmis	Feest v. Christus Koning (1^e kl.) (22^e zondag na Pinksteren); na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus
vr.	30	-----	geen H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
za.	31	9.00	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
		10.30	<i>Onderricht</i>	<i>Godsdienstlessen</i>

November

zo.	1	10.30	Hoogmis	Allerheiligen (1^e kl.); ged. 23^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>

ma.	2	10.30	Requiem (2)	Allerzielen (1^e kl.)
		aansl.	Requiem (3)	
		19.00	gezongen Requiem (1)	
vr.	6	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
		18.30	H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.)
za.	7	10.30	H. Mis	(Eerste zaterdag) H. Willibrordus , patroon (1 ^e kl.); daarna Lof met Rozenhoedje; <i>Bijeenkomst Derde Orde</i>
zo.	8	10.30	Hoogmis	Plechtige viering H. Willibrordus , patroon (2 ^e kl.); ged. 24 ^e zondag na Pinksteren (5 ^e ingehaalde zondag na Driekoningen); <i>Patroonsfeest en Koordag i.v.m. H. Cecilia</i>
vr.	13	18.30	H. Mis	H. Didacus bel. (3 ^e kl.)
za.	14	9.00	H. Mis	H. Josaphat, biss. en mart. (3 ^e kl.); <i>Mars voor het Leven in Den Haag</i>
zo.	15	10.30	Hoogmis	25^e zondag na Pinksteren (2^e kl.) (6 ^e ingehaalde zondag na Driekoningen)
vr.	20	18.30	H. Mis	H. Felix van Valois, bel. (3 ^e kl.)
za.	21	9.00	H. Mis	Opdracht v.d. H. Maagd Maria (3 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	22	10.30	Hoogmis	26^e en laatste zondag na Pinksteren (2^e kl.) (misformulier v.d. 24 ^e zondag)
vr.	27	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)
za.	28	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	29	10.30	Hoogmis	1^e zondag v.d. Advent (1^e kl.); start Novene tot Maria Onbevlekt Ontvangen
		13.00		1 ^e voordracht
Advents- bezinging		13.45		meditatie in stilte
		14.15		2 ^e voordracht
		15.00		Lof met Rozenhoedje
		16.00		einde

Activiteiten in Utrecht

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdagen 31 okt.; 21 en 28 nov. (van 10.30-12.00 uur)

J.K.I.-bijeenkomsten: 4 okt. en 1 nov.

E.K.-bijeenkomsten: 11 okt. en 8 nov.

Geloofsverdieping jeugd: 18 en 25 okt.; 15 en 22 nov.

Bijeenkomst Derde Orde: 17 okt., 7 nov. en 29 nov.

Patroonsfeest en Koordag: 8 nov.

Adventsbezinging: 29 nov.

Onze adressen in Nederland

Gerwen

Leiden

Utrecht

Oude St. Clemenskerk

Heuvel 21
5674 RR Nuenen
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 51

Kapel O.L.V. van de Ro-
zenkrans

Sumatrastraat 197
2315 BD Leiden
Telefoon

+31(0)71 782 05 05 of
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 54

St. Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21
3512 GS Utrecht
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 56

Telefoontijden: maandag t/m zaterdag 09.30-12.00 en 14.00-17.30 uur.

In noodgevallen staan wij u vanzelfsprekend ook buiten deze tijden ter beschikking. Bovendien kunt u altijd een bericht op ons antwoordapparaat achterlaten of per e-mail met ons in contact treden.

E-mail adressen van de priesters

Pater C. de Beer: c.debeer@fsspx.email

Pater K. Huysegems: k.huysegems@fsspx.email

Pater M. De Clercq: m.declercq@fsspx.email

**Steun het
Informatie-
blad!**

Bankrekening

Stichting St. Jozef Nuenen
Heuvel 23

5674 RR Nuenen

IBAN: NL11 INGB 0003 9907 90

BIC: INGBNL2A

Kerkrade

(Duitstalig)

Kerk St. Maria ter Engelen

Pannesheiderstraat 71

6462 EB Bleijerheide/Kerkrade

Telefoon +31 (0)45 567 13 97

Op zon- en feestdagen

gelezen H. Mis 8.30 uur en

Hoogmis 10.00 uur

De erediensten worden verzorgd

door de priesters van de

Priorij St. Bonifatius

Bottroper Strasse 295

D-45356 Essen

Telefoon +49 (0) 20 166 49 22

District Benelux

*Brussel (Namen, Quiévrain en
Luxemburg)*

Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37
1050 Brussel
Telefoon +32 (0)2 550 00 20

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square
1040 Brussel
Telefoon +32 (0)474 860 755
H. Mis

- zon- en feestdagen 8.00 uur
10.00 uur
- ma. t/m za. 18.00 uur

Antwerpen

Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23
2018 Antwerpen
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 7.30 uur
10.00 uur
- ma., di. 7.00 uur
- wo, za. 7.30 uur
- do., vr. 18.30 uur

Gent

Sint-Amanduskapel
Kortrijksesteenweg 139
9000 Gent
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 10.00 uur

Colofon

Uitgever

Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie

Pater C. de Beer
Priorij St. Clemens
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
Telefoon +31 (0)40 283 45 05

Kopijsluiting IB 360

Vrijdag 13 november 2026

Giften ter ondersteuning

Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X in Nederland. Voor uw overschrijving kunt u gebruik maken van

- internetbankieren,
- een automatische machtiging, of
- een eenmalige overschrijving.

U vindt ons ook op internet

- www.fsspx.be/nl

Biechtgelegenheid

Op zon- en verplichte feestdagen: een uur vóór de H. Mis, tot ten laatste 10 minuten vóór de Mis, eventueel ook na de Mis.

Stipendium voor de H. Mis

Het stipendium voor een H. Mis bedraagt: € 18,00.

2 Voorwoord

VAN DE PRIESTERBROEDERSCHAP

- 4 Mgr. Schneider: De FSSPX bewijst de Kerk een historische dienst**
- 11 Beknopte Samenvatting van de H. Thomas**

MILITIAE IMMACULATAE

- 14 De bekering van Claude Newman**

EUCCHARISTISCHE KRUISTOCHT

- 23 De H. Athanasius – En onze bisschoppen**
- 37 De Heilige Clara van Assisi**
- 40 Schatkisten**
- 41 Puntje**
- 44 De Heilige Handelingen - Mijn taak**

VAN DE PRIORIJ

- 47 Jaarprogramma 2026**
- 47 Onze Overledenen**
- 49 Collecten in de maanden juni, juli en augustus 2026**
- 49 Mars voor het leven**
- 50 Gezinsweekend**
- 51 Kalender Gerwen**
- 54 Kalender Leiden**
- 56 Kalender Utrecht**
- 58 Onze adressen in Nederland**
- 59 District Benelux**
- 59 Colofon**